

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 585

vineri 4 noiembrie 1960

8 pagini 25 bani

Atunci s-au ivit zorii comunismului

„Lichidarea capitalismului și a rămășițelor lui, punerea bazelor orînduirii comuniste constituie conținutul noii epoci a istoriei universale.”

V. I. LENIN

Cu 43 de ani în urmă, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie deschidea întregii omeniri drumul spre comunism. Revoluția din Octombrie 1917, împlănită de proletariatul rus sub conducerea partidului făurit de Lenin, a înscris prima pagină a adevăratei istorii a omenirii. Triumfînd într-o țară uriașă, dar înapoiată din punct de vedere economic, revoluția socialistă a ridicat-o pe culmile cele mai înalte ale dezvoltării sociale. Pentru prima dată în istorie, clasa muncitoare, condusă de un partid cu adevărat revoluționar, a desființat clasele exploatoare și baza lor economică — proprietatea privată asupra mijloacelor de producție — instaurînd pe a șosea parte a globului primul stat socialist.

Profundele transformări social-economice și politice petrecute în lume în ultimele patru decenii poartă pecetea socialismului și comunismului. La 43 de ani de la ocuparea Palatului de iarnă, lumea socialistă, fiica revoluției, își afirmă tot mai mult superioritatea asupra perimatei orînduirii capitaliste și se află în continuă ascensiune. Astăzi sistemul socialist mondial este factorul care determină într-o măsură tot mai mare dezvoltarea omenirii. Făurirea sistemului socialist mondial și schimbarea raportului de forțe în favoarea socialismului — ca rezultat firesc obținut pe calea deschisă de Revoluția din Octombrie — are imense consecințe asupra mersului istoriei contemporane.

Priviți în perspectiva întrecerii istorice dintre socialism și capitalism, dintre nou și vechi în dezvoltarea socială a lumii, cei 43 de ani de la victoria Revoluției Socialiste din Octombrie atestă, în modul cel mai grăitor, triumful deplin al ideilor socialismului, al forței de neînving a ideologiei marxist-leniniste. Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a aplicat cu fermitate programul leninist de construire a socialismului și a condus poporul sovietic pe calea progresului economic rapid și neîntrerupt. Eforturile principale au fost îndreptate spre ceea ce este esențial în construcția socialistă: făurirea bazei tehnico-materiale a noii orînduirii. Ca urmare a împlinirii consecvenței a politicii științifice a P.C.U.S., Uniunea Sovietică dispune în prezent de o industrie extrem de puternică și multilateral dezvoltată, de o agricultură socialistă cu un înalt nivel de mecanizare, de o capacitate economică uriașă, care-i dau posibilitatea să realizeze noi obiective de o amploare necunoscută în altă parte a lumii. Producția industrială a U.R.S.S. întrece cu mult pe cea a Angliei, Franței și Germaniei occidentale luate la un loc. În viitor, prin împlinirea sarcinilor septenatului, volumul global al producției industriale a Uniunii Sovietice va crește de aproximativ două ori, iar producția energiei electrice de peste două ori. Încă de pe acum au loc însemnate depășiri ale prevederilor septenatului, ceea ce oferă posibilitatea realizării înainte de termen a sarcinii economice fundamentale a U.R.S.S. — de a întrece S.U.A. în privința producției socotite pe cap de locuitor. În această direcție este suficient a aminti faptul că în ultimii șase ani producția industrială în Uniunea Sovietică a crescut cu 71 la sută pe cap de locuitor, iar în S.U.A. cu numai 0,3 la sută.

În întrecerea economică pașnică U.R.S.S. a și luat-o înaintea Statelor Unite ale Americii, situîndu-se pe primul loc în lume în multe domenii. Încă de anul trecut Uniunea Sovietică extrăgea cu peste o treime mai mult minereu de fier decît S.U.A.; în 1959 producția de zahăr a U.R.S.S. a fost cu 3,5 milioane tone mai mare decît a S.U.A., iar producția de lînă de 2,4 ori mai mare.

Uniunea Sovietică a reperat succese remarcabile în domeniul producției agricole, aflîndu-se pe primul loc în lume în ce privește nivelul producției de grâu, sfeclă de zahăr, cartofi, unt și alte produse, calculate pe cap de locuitor.

În ce privește dezvoltarea și folosirea științei și tehnicii, Uniunea Sovietică a lăsat mult în urmă cele mai dezvoltate țări capitaliste în multe domenii hotărîtoare și merge înainte cu pași giganti. Numeroasele realizări cu adevărat epocale împlănite de savanții, inginerii și muncitorii sovietici au uluit întreaga lume. Constituie o mindirie a poporului sovietic,

(Continuare în pag. 2)

„Smolnii, statul marelor Revoluții”

Volumul investițiilor pentru necesitățile dezvoltării învățămîntului va fi în 1961 de 429 milioane lei, ceea ce reprezintă o creștere de 42 la sută față de 1960.

(Din Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la Plenara lărgită a C.C. al P.M.R. din 31 octombrie — 1 noiembrie a. c.)

Un plan însuflețitor

Oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei au luat cunoștință cu însuflețire de conținutul expunerii tovarășului Gheorghiu-Dej la Plenara lărgită a C.C. al P.M.R. care a examinat proiectul planului de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1961.

În cuvîntarea sa, conducătorul partidului nostru a subliniat că după cum arată realizările de pînă acum, primul an al șesenalului va fi încheiat cu succes. Planul pe anul 1960 va fi nu numai îndeplinit, dar și depășit. Producția industrială, de pildă, va crește în comparație cu anul trecut cu circa 15,5 la sută față de 14 la sută cită a fost prevăzut. Prin munca avîntată desfășurată sub conducerea partidului nostru, masele de milioane dau patriei anul acesta mai mult oțel, mai multă fontă, mai multe laminate finite, mai mult minereu de fier, mai multe tractoare și mașini, mai multe materiale, bunuri de consum. Miinile harnice ale muncitorilor, dragostea cu care s-au angajat masele muncitoare în construcția socialistă fac ca în 1960 producția de oțel, bunăoară, să fie mai mare decît aceea a anului 1959 cu peste 370 mii tone, aceea de fontă cu 175 mii tone, aceea de laminate finite cu 320 mii tone, aceea de minereu de fier cu 400 mii tone, aceea de coș metalurgic cu 210.000 tone. Rezultat al străduințelor entuziaste ale muncitorilor este și faptul că încă din primele 10 luni ale acestui an planul de producție a fost depășit la majoritatea produselor industriale, obținîndu-se o producție peste plan în valoare de peste 1,6 miliarde lei.

Anul 1961 va continua linia ascendentă a realizărilor, eforturile statului nostru și ale întregului popor fiind concentrate pentru continuarea în ritm susținut a industrializării socialiste, pentru creșterea producției agricole vegetale și animale și ridicarea bunăstării materiale și culturale a oamenilor muncii. Noile capacități ce vor intra în funcțiune,

folosirea mai bună a capacităților existente, ca și creșterea productivității muncii vor face posibil ca producția globală a industriei socialiste să fie în anul viitor de 88,7 miliarde lei, ceea ce reprezintă o creștere cu 13,5 la sută față de realizările preîntinate ale anului 1960.

Sarcini deosebite sînt puse în fața poporului muncitor, prin planul pe anul 1961, pentru sporirea producției de energie electrică, a producției siderurgice și chimice, dar mai ales pentru sporirea producției de mașini — factor determinant în realizarea industrializării socialiste. Industria constructoare de mașini a primit sarcina de a introduce în fabricație mașini și utilaje necesare înzestrării economiei naționale, de a lărgi sortimentele și de a ridica nivelul tehnic, de a îmbunătăți considerabil calitatea mașinilor și utilajelor etc. În expunerea sa, tovarășul Gheorghiu-Dej a subliniat necesitatea de a se acorda o atenție deosebită calității produselor. „În centrul obiectivelor întrecerii socialiste — a spus primul secretar al Comitetului Central al partidului nostru — trebuie să stea problemele legate de o calitate superioară a producției, care să aducă colectivelor din fiecare întreprindere o înaltă apreciere pentru produsele livrate.”

Și în domeniul agriculturii planul pe 1961 prevede o creștere serioasă. Astfel, se propune sporirea producției agricole, în condiții climatice normale, cu 19 la sută față de 1960. Spre a înlesni îndeplinirea acestui obiectiv statul va aloca suma de 4 miliarde lei pentru nevoile agriculturii. În acest sector al economiei naționale vor pleca în anul care vine, prin grija statului, cantități însemnate de mașini noi, utilaje, îngrășăminte chimice etc. care vor contribui considerabil la sporirea producției agricole în țara noastră.

(Continuare în pag. 2)

Adunarea reprezentanților oamenilor muncii din întreaga țară

Miercuri după-amiază în sala Palatului R.P. Romine a avut loc o mare adunare a reprezentanților oamenilor muncii din întreaga țară, în cadrul căreia tovarășul Gheorghiu-Dej, conducătorul delegației romine la cea de-a 15-a se-

siune a Adunării Generale a O.N.U., a făcut o amplă dăre de seamă asupra lucrărilor sesiunii și activității delegației R. P. Romine la această sesiune.

Au luat parte membri ai C.C. al P.M.R., membri ai guvernului și ai Prezidiului Marii Adunări Naționale, deputați ai Marii Adunări Naționale, conducători ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor obștești, primii secretari și secretari ai comitetelor regionale și ai unor comitete orășenești și raionale de partid, președinții comitetelor executive ale staturilor populare regionale, președinții consiliilor regionale ale sindicatelor, directori și secretari ai comitetelor de partid din mari întreprinderi din întreaga țară, muncitori fruntași, academicieni și alți oameni de știință și cultură, generali și ofițeri superiori, activiști de partid, de stat și ai organizațiilor obștești, ziaristi romini și corespondenți ai presei străine.

Au participat șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la București și alți membri ai corpului diplomatic.

La sosirea în sală, conducătorii partidului și statului au fost primiți

tovarășii Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghiu Apostol, Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Ion Gheorghiu Maurer, Alexandru Moghioroș, Dumitru Coliu, Leonte Răutu, Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec, Alexandru Birlădeanu, Mihail Ralea, Atanase Joja, Elena Lascu, Virgil Trofin, Maria Rosetti.

Adunarea a fost deschisă de tovarășul Ion Gheorghiu Maurer, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale.

Întîmpinat cu entuziasm de întreaga adunare a luat cuvîntul tovarășul Gheorghiu-Dej.

Expunerea sa a fost subliniată în repetate rânduri de vii și puternice aplauze.

Tovarășul Ion Gheorghiu Maurer a dat apoi citire unei moțiuni pe care adunarea a adoptat-o prin aclamații.

Minute în șir în sală au răsunat urale și aplauze puternice. Asistența, în picioare, a ovacionat îndelung pentru Partidul Muncitoresc Român și Comitetul său Central în frunte cu tovarășul Gheorghiu-Dej, pentru Republica Română

Cit. de interesante sînt lecturile făcute în camera pionierilor!

Un plan însuflețitor

(Urmare din pag. 1)

Un rol de seamă în înlăturarea obiectivelor propuse de planul pe 1961 ca și pentru anii care vin îl au, desigur, oamenii, cadrele. O cit mai bună pregătire teoretică și practică a tineretului studios, a oamenilor muncii — acesta este îndemnul pe care ni-l adresează și în prezent partidul. Pentru a se crea condiții favorabile extinderii și îmbunătățirii școlarizării, ridicării nivelului științific al învățămîntului se prevede în 1961 o creștere de 42 la sută față de 1960 a volumului de investiții destinate învățămîntului. Pe această bază capacitatea școlilor de cultură generală va spori cu încă 3200 săli de clasă. Va crește în continuare și capacitatea școlilor profesionale și tehnice. Prin urmare anul 1961 va aduce în toată țara mai multe școli noi decît anii trecuți. Toate aceste școli vor fi înzestrate cu cele necesare bunei desfășurări a procesului de învățămînt. În satele patriei noastre, în cele mai îndepărtate cătune, clădirile moderne ale școlilor vor veni să întregască peisajul nou ce capătă contur în anii noștri în fiecare colț de țară, vor veni să răspîndească larg lumina științei de carte în rîndurile nepoților și strănepoților obidiților de odinioară, în rîndurile maselor largi.

O deosebită atenție se va acorda de asemenea învățămîntului superior, care va fi înzestrat la rîndul său cu noi săli de cursuri, laboratoare ș. a., în suprafață totală de peste 36 de mii m.p. Cu mare bucurie au luat cunoștință oamenii muncii de faptul că în anul viitor va începe în Capitală construcția Institutului politehnic, că noi și noi cămine studențești și cantine vor fi construite în vederea asigurării celor mai bune condiții de muncă și de trai tineretului studios.

Măsurile prevăzute pe anul 1961 în legătură cu dezvoltarea și întărirea bazei materiale a învățămîntului de toate gradele reflectă grija statului nostru democrat-popular pentru pregătirea tineretului la înălțimea cerințelor mari izvorite din realitățile vieții contemporane.

Numeroasele prevederi privind

Romîn înseamnă un nou pas în desăvîrșirea construcției socialiste, un pas care apropie mai mult clipa cînd va deveni realitate visul minunat al poporului nostru condus în lupta pentru viața cea nouă de începutul și încercatul său partid, care împlinește în 1961 40 de ani de existență. De aceea, poporul nostru este hotărît să-și sporească eforturile pentru îndeplinirea și depășirea obiectivelor acestui plan însuflețitor pe care partidul îl pune în fața lui.

Atunci s-au ivit zorii comunismului

(Urmare din pag. 1)

a popoarelor celorlalte țări ale lagărului socialist faptul că Uniunea Sovietică, leagănul revoluției socialiste, este țara primului satelit artificial al Pămîntului, a primei centrale atomoelectrice, a primului spărgător de gheață atomic, a primei rachete cosmice care a purtat la bord ființe vii înapoiate cu bine pe pămînt. Victoriile științei și tehnicii sovietice sînt rezultatul legic al dezvoltării Uniunii Sovietice, pe calea socialismului și comunismului. Sutele de milioane de oameni de pe întinsul planetei noastre au văzut în sateliții artificiali mai mult decît niște descoperiri ale unor minți geniale. Ei au văzut o orînduire social-economică înaintată, care a asigurat cel mai uimitor avînt al științei, tehnicii și învățămîntului; ei au văzut un popor nou, cu adevărat puternic, cărui revoluția i-a dat adevărata libertate și l-a făcut stăpîn pe soarta sa.

Partidul Comunist și statul sovietic au acordat cea mai mare atenție ridicării neîncetate a nivelului cultural și profesional al oamenilor muncii. Astăzi Uniunea Sovietică este țara celei mai înaintate culturi din lume. La dispoziția oamenilor sovietici stau 766 institute de învățămînt superior, peste 3.300 școli tehnice și mii de școli medii de cultură generală și de diferite specialități. Școlile de toate gradele sînt frecventate de peste 50.000.000 de tineri. Nu este departe timpul cînd toți muncitorii sovietici vor fi absolvenți ai școlilor medii. În institutele de învățămînt superior din Uniunea Sovietică au studiat anul trecut 2.267.000 de studenți, adică de patru ori mai mult decît în Anglia, Franța, Italia și Germania occidentală luate împreună. Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. a prevăzut că în perioada construcției desfășurate a comunismului învățămîntul să ia o asemenea amploare încît să se realizeze cit mai rapid una din cerințele fundamentale ale comunismului, formulate de Lenin: educarea, instruirea și formarea unor oameni dezvoltăți sub toate aspectele și pregătiți multilateral.

Mergînd pe drumul luminat de făclia lui Octombrie, țările de democrație populară, între care și țara noastră, au dobîndit victorii hotărîtoare în lăurirea socialismului. O serie de țări democrat-populare au intrat într-o nouă etapă — desăvîrșirea construcției socialiste — care marchează o treaptă superioară în dezvoltarea lor social-economică.

Ritmul accelerat de creștere a producției materiale, caracteristic țărilor socialiste, face, în condițiile cooperării și ajutorului reciproc frătesc, ca unele țări rămase mai în urmă să ajungă la nivelul celor avansate, care nici ele nu stau pe loc, și să pășească laolaltă în comunism. Avîntul puternic și neîntrerupt al forțelor de producție, avantajele cooperării și intrajutorării frățești oferă țărilor socialiste perspectiva certă a depășirii sistemului capitalist în producția bunurilor materiale și a obținerii pentru popoarele lor a celui mai înalt nivel de trai din lume. În prezent producția industrială a țărilor socialiste întrece de 5,7 ori nivelul antebelic; potrivit calculelor specialiștilor, încă înainte de anul 1965 țările socialiste vor da mai mult de jumătate din producția industrială a lumii.

Însuflețit de mărețul program de desăvîrșire a construcției socialiste în patria noastră, aprobat de Congresul al III-lea al P.M.R., poporul romîn îndeplinește cu hotărîre sarcinile privind dezvoltarea bazei materiale a socialismului, încheierea procesului de făurire a relațiilor socialiste în întreaga economie.

O datorie a cadrelor didactice

SPRIJIN PERMANENT ACTIVITĂȚII PIONIEREȘTI

În școlile de 7 ani, variată și multilaterală activitate a unității de pionieri reprezintă un sprijin de proț pentru desfășurarea cu succes a procesului instructiv-educativ. Organizația de pionieri, prin mijloacele de care dispune, poate contribui în mod eficient alit la întărirea disciplinei în școală și la concentrarea eforturilor pionierilor și școlărilor pentru însușirea cunoștințelor, cit și la realizarea unei și mai strînse legături între învățămînt și practica construcției socialiste, la organizarea judicioasă și în mod util a timpului liber al elevilor. Experiența a dovedit că acolo unde acțiunile școlii sînt coordonate cu acelea ale organizației de pionieri pentru realizarea unor țăruri comune, acolo unde cadrele didactice ajută cu priceperea lor pedagogică munca pionierilor, școala, procesul de învățămînt au multe de cîștigat.

Consiliul pedagogic al școlii noastre, îndrumat de organizația de bază P.M.R., a pus în centrul preocupărilor sale sprijinirea organizației de pionieri. După ce activul pionieresc din școală a definitivat programul activității pionierilor, consiliul pedagogic a discutat larg sarcinile concrete pe care le au dirigenții și celelalte cadre didactice pe linia sprijinirii activității pionieresc. Ca urmare, dirigenții au ajutat pe instructorii și președinții detașamentelor în alcătuirea programelor de muncă pe clase și detașamente. În aceste programe s-au trecut datele la care vor avea loc vizionările colective de spectacole, vizitele în întreprinderi și excursiile, ședințele cercurilor, acțiunile de stringere a fierului vechi etc. Cadrele didactice au fost antrenate să sprijine munca pionierilor pentru realizarea fiecărui obiectiv, atrăgîndu-li-se atenția că trebuie s-o sprijine în așa fel încît să nu frîneze inițiativele pionierilor, spiritul lor de organizare, independența în alegerea formelor de muncă, în realizarea conținutului acestei munci.

Învățătorii și profesorii, dirigenții, precum și directorul școlii, în calitatea sa de președinte al statului unității, ajută munca pionierescă sprijinind în primul rînd pregătirea adunărilor de unitate și de detașament. La pregătirea adunărilor cu

temă, de exemplu, participă cadre didactice de specialitate, bineînțeles în funcție de conținutul și tematica pe care și le propun pionierii. Astfel, la organizarea adunării cu tema „Te slăvim, Partid iubit!” și-au dat contribuția profesorii de limba romînă, de muzică și de educație fizică. Prin munca tuturor — pionieri, instructori și cadre didactice — s-a asigurat succesul deplin al acestei manifestări. O participare masivă și activă au avut cadrele didactice din școală și la organizarea adunării pionierescă cu tema „Să devenim oameni folositori republicii noastre dragi!” axată pe îndrumarea elevilor spre anumite meserii.

Vizionarea în colectiv a spectacolelor organizată de unitatea de pionieri, a început să devină tradiție în școala noastră — o tradiție mult îndrăgită. Cu sprijinul învățătorilor, al profesorilor și al instructorilor elevii au vizionat în anul școlar trecut 37 spectacole de teatru și cinematograful — „Viforul”, „Răzvan și Vidra”, „Prinț și cerșetor”, „Tragedia optimistă” etc.

O deosebită atenție a acordat unitatea de pionieri — și consiliul pedagogic al școlii s-a simțit dator să sprijine această preocupare — vizitelor în întreprinderi și la unități socialiste din agricultură. Pionierii au avut astfel prilejul să cunoască frumoasele realizări ale muncitorilor de la uzinele „Republica”, „23 August”, să admire noile mașini și instalații fabricate în țara noastră de către colectivele întreprinderilor „Semănătoarea” și „Industria Optică Romînă”, să viziteze C.A.S. Ciorogîrla. În aceste vizite pionierii au fost însoțiți de instructorii de detașamente, alături de care au fost prezenți profesorii de specialitate din școală.

Organizația de pionieri a luat inițiativa organizării unui mare număr de excursii în diferite centre industriale sau locuri pitorești din țară. Și în pregătirea și desfășurarea acestor excursii, cadrele didactice au dat un sprijin nelimitat. De neuitat vor rămîni pentru pionierii școlii noastre excursiile făcute la Mogoșoaia, Băneasa, uzinele „I. C. Frimu” din Sinaia, santierul naval din Giurgiu, ca și plimbarea cu vasul pe Dunăre, sau zilele petrecute la Predeal

și la Poiana. Sfatul unității de pionieri, cadrele didactice au sprijinit, de asemenea, organizarea în vacanța de vară a unor tabere cu caracter turistic pentru pionieri. Au fost necesare pentru aceasta o serie de măsuri pe care copiii singuri nu le puteau rezolva. Cu fondurile primite de la Sfatul popular raional și cu ajutorul material al comitetului de părinți s-au organizat trei asemenea tabere — la cabana „Trei brazi” din Predeal, în stațiunea Vasile Roaită de pe litoral și la cabana Rarău din raionul Vatra Dornei — cu o durată totală de 40 de zile și cu participarea, în total, a 91 de pionieri și pioniere, cu toții frunțași la învățătură. Mult interes au manifestat învățătorii și profesorii pentru conținutul muncii în aceste tabere.

Un puternic rol mobilizator și stimulator îl au, în activitatea pionierilor, întrecerile între detașamente. Unul din obiectivele unei asemenea întreceri l-a constituit și colectarea de fier vechi. Pentru organizarea în condiții bune a acestei acțiuni, s-a constituit un colectiv pe școală, alcătuit din instructorii de detașamente, cadre didactice și pionieri frunțași la învățătură. Acest colectiv a urmărit îndeaproape situația colectării fierului vechi pe clase și detașamente, a cîntărit fiecare cantitate în parte și a decernat la sfîrșitul etapei de întrecere steagul de detașament frunțaș. În anul școlar trecut, datorită eforturilor depuse de copii și de vîrstnici, s-a colectat o cantitate de 21.500 kg fier vechi.

În cele de mai sus ne-am oprit doar asupra citorva aspecte din experiența noastră, pe care le-am considerat mai importante. Trebuie spus însă că toate activitățile pionieresci din școală au găsit un sprijin larg în rîndurile cadrelor didactice, fiindcă sîntem convinși că numai printr-o permanentă și strînă colaborare între școală și organizația de pionieri, prin corelarea tuturor eforturilor celor chemați să contribuie la educarea tinerei generații se poate ridica la un nivel superior procesul instructiv-educativ.

Prof. Ioan N. Chițu
directorul Școlii elementare nr. 102 din București

romîn și celorlalte popoare din lagărul socialist pentru ca acestea să-și făurească o patrie puternică, înfloritoare. Sprijinul frătesc, internaționalist pe care U.R.S.S. îl acordă Republicii Populare Romîne la construirea Combinatului siderurgic de la Galați și a altor obiective industriale prezintă un rol extrem de însemnat pentru sporirea capacității economice a țării la nivelul cerut de desăvîrșirea construcției socialiste. Uniunea Sovietică pune la dispoziția țării noastre și a altor țări socialiste utilaj de cea mai înaltă tehnicitate, soluțiile tehnice cele mai avansate, ne ajută cu specialiștii ei.

Revoluția din Octombrie a pus la ordinea zilei problema coexistenței celor două sisteme social-economice opuse — socialismul și capitalismul. Pacea, coexistența pașnică standard pe care Revoluția din Octombrie l-a înălțat în fața tuturor popoarelor, a devenit cauza scumpă a Marii Uniuni Sovietice, a puternicului lagăr socialist. Puterea economică și militară a Uniunii Sovietice, a tuturor țărilor socialiste reprezintă o stavilă în calea imperialismului, doritori de aventuri războinice. Realitatea contemporană arată că astăzi imperialismul nu mai poate ataca nepedepsit, după bunul plac, statele iubitoare de pace.

Coexistența pașnică, preîntîmpinarea războiului mondial constituie o problemă vitală a omenirii, a progresului ei material și spiritual. Vastul program, profund documentat, prezentat de N. S. Hrușciov la cea de a XV-a sesiune a O.N.U., cuprinzînd măsuri pentru rezolvarea celor mai importante probleme ale vieții internaționale — ca: lichidarea armamentelor și a tuturor mijloacelor de ducere a răboiului, ajutorarea popoarelor coloniale să se elibereze cit mai repede din lanțurile imperialismului, asigurarea în fapt a universalității O.N.U. și eficacității acestei organizații — a fost apreciat de opinia publică mondială drept o uriașă contribuție la promovarea coexistenței pașnice și asigurarea securității popoarelor.

Revoluția din Octombrie a deschis tuturor popoarelor perspectiva cîștigării adevăratei libertăți naționale. În zilele noastre lupta pentru libertate și independență națională, desfășurată larg de popoarele din Asia, Africa și America Latină a căpătat o mare amploare, grăbind procesul destrămării rușinosului sistem colonialist. Consolidarea independenței țărilor eliberate de sub jugul imperialist întărește frontul luptătorilor pentru pace și se bucură de sprijinul dezinteresat al Uniunii Sovietice și al celorlalte țări socialiste. La recenta sesiune a O.N.U. reprezentanții țărilor afro-asiatice au vorbit cu multă căldură despre acest sprijin. Propunerile prezentate de Uniunea Sovietică privind lichidarea totală a colonialismului, în toate formele și manifestările sale, au stîrnit un puternic ecou favorabil în lumea întreagă.

Ideile generoase și umane ale Revoluției Socialiste din Octombrie au prins rădăcini adînci în viața societății contemporane. Epoca noastră este epoca descompunerii imperialismului, a trecerii omenirii de la capitalism la socialism, a formării, întăririi și triumfului sistemului socialist mondial. Ceea ce fusese în 1917 lumina vie dar solitară a primului stat proletar, făurit de masele muncitoare conduse de partidul lui Lenin, a devenit astăzi, după 43 de ani, constelația incandescentă a unei jumătăți de omenire. Ceea ce în 1917 reprezenta, în inimile popoarelor însetate de libertate, o speranță, acum e o realitate puternică, o certitudine în viața omenirii. Între asaltul Palatului de iarnă și asaltul Cosmosului au trecut — în planul timpului — doar ceva mai mult de patru decenii, dar în planul istoriei s-a săvîrșit cel mai grandios proces de la începutul societății

MOTIUNEA

adoptată de adunarea reprezentanților oamenilor muncii din întreaga țară

Noi, reprezentanții oamenilor muncii din toată țara, întruniți în Capitala patriei noastre, ascultând expunerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, cu privire la lucrările celei de a XV-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, ne exprimăm adevărată și caldă aprobare față de activitatea delegației Republicii Populare Române la această sesiune.

Întregul popor român, care a urmărit cu profund interes sesiunile la Organizația Națiunilor Unite, și a fost permanent cu toată inima alături de ei, dă o înaltă apreciere activității delegației țării noastre, care s-a achitat cu cinste de misiunea încredințată. Delegația Republicii Populare Române, condusă de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, exprimând în modul cel mai deplin aspirațiile de pace și hotărârea poporului român de a-și aduce contribuția la victoria cauzei păcii, a militat împreună cu delegațiile celorlalte țări socialiste și ale altor țări iubitoare de pace pentru rezolvarea celor mai importante probleme internaționale, pentru îmbunătățirea relațiilor internaționale.

Actuala sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, cea mai însemnată sesiune din istoria acestei organizații, la care au participat numeroase delegații conduse de șefi de state și guverne, a reflectat creșterea prestigiului internațional de care se bucură Uniunea Sovietică și celelalte țări ale lagărului socialist, largul ecou pe care inițiativele și politica lor de pace îl au în masele populare de pretutindeni.

Poporul român împărtășește întrutotul poziția delegației țării noastre, care a acordat sprijin deplin propunerilor făcute de tovarășul N. S. Hrușciov, șeful guvernului sovietic, cu privire la dezarmarea generală și totală, lichidarea sistemului colonial și la alte probleme internaționale importante, propuneri care corespund intereselor vitale ale omenirii și se bucură de simpatia și adevărată susținere din lumea întreagă.

Sprijinim cu toată hotărârea propunerile prezentate de delegația țării noastre la Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite cu privire la dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate pe plan regional între state cu sisteme social-politice diferite și la educarea tineretului în spiritul păcii. Poziția fermă și hotărâtă a țării noastre și a altor țări iubitoare de pace a dus încă o dată la demascarea cercurilor agresive imperialiste, a acțiunilor acestora îndreptate spre menținerea încordării internaționale și a războiului rece, a contribuit la accentuarea izolării acestor cercuri. Profund convingeți că lupta unită a țărilor socialiste și a tuturor forțelor iubitoare de pace din lume va îndrepta cursul evenimentelor în direcția micșorării încordării internaționale, poporul nostru militează cu toată hotărârea pentru înfăptuirea politicii externe a Partidului Muncitoresc Român și a guvernului Republicii Populare Române, bazată pe principiile leniniste ale coexistenței pașnice.

În numele tuturor celor ce muncesc din patria noastră, asigurăm partidul nostru drag și Comitetul său Central, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, că vom lupta cu entuziasm și energie neslăbită pentru a traduce în viață istoricele hotărâri ale Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, în vederea desăvârșirii construirii socialismului în țara noastră, pentru realizarea mărețelor sarcini ale celui de al doilea an al planului de șase ani, pentru triumful cauzei păcii și securității internaționale.

Trăiască Partidul Muncitoresc Român și Comitetul său Central!
Trăiască scumpa noastră patrie, Republica Populară Română!
Trăiască pacea în lumea întreagă!

Închiderea lucrărilor celui de-al IV-lea Congres al Sindicatelor din R. P. Română

Sâmbătă 29 octombrie a.c. a avut loc ședința de închidere a lucrărilor celui de-al IV-lea Congres al Sindicatelor din Republica Populară Română.

La ora 12 participanții la Congres au întâmpinat cu zâmb și îndelungi aplauze pe tovarășii: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Alexandru Drăghici, Ion Gheorghe Maurer, Alexandru Moghioroș, Dumitru Colu, Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec, Mihai Dălea, care au sosit în sala Congresului.

Au fost prezenți membri ai C.C. al P.M.R., membri ai guvernului și ai Prezidiului Marii Adunări Naționale, conducători ai organizațiilor obștești.

La ședință au asistat oaspeți de peste hotare, reprezentanții Federației Sindicale Mondiale și ai sindicatelor din 25 de țări.

Tovarășul Gheorghe Apostol a anunțat că în cursul dimineții a avut loc ședința consacrată alegerii organelor centrale ale sindicatelor. S-a dat apoi citire listei membrilor Consiliului Central al Sindicatelor și ai Comisiei centrale de cenzori, aleși în unanimitate de Congres.

Tovarășul Mihai Marin a anunțat rezultatele primei ședințe plenare a Consiliului Central al Sindicatelor, care a ales în unanimitate pe membrii Prezidiului și pe membrii Secretariatului C.C.S.

S-a dat citire scrisorii Congresului al IV-lea al Sindicatelor adresate Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român. Minute în șir delegații au ovacionat pentru Partidul Muncitoresc Român.

A fost citită apoi telegrama adresată de Congres Federației Sindicale Mondiale. Participanții la Congres au manifestat călduros pentru Federația

Sindicală Mondială, pentru unitatea de acțiune a clasei muncitoare din întreaga lume în lupta pentru pace și progres social.

Tovarășul Gheorghe Apostol, președintele Consiliului Central al Sindicatelor din R.P. Română, a rostit cuvântul de închidere a Congresului.

Într-o atmosferă de mare entuziasm, participanții la Congres, în picioare sau ovacionat îndelung pentru înflorirea patriei noastre — Republica Populară Română, pentru Partidul Muncitoresc Român și Comitetul său Central, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, pentru dezvoltarea necontenită a unității și solidarității tuturor celor ce muncesc din toate țările în lupta pentru progres social, pentru pace tracică în lumea întreagă.

Întreaga asistență a intonat „Internationale”.

Ședința plenară a C. C. S.

Sâmbătă dimineața a avut loc prima ședință plenară a Consiliului Central al Sindicatelor ales de cel de-al IV-lea Congres al Sindicatelor.

Plenara a ales Prezidiul și Secretariatul Consiliului Central.

Prezidiul C. C. S.

În prezidiu au fost aleși în unanimitate de voturi ca membri următorii tovarășii:

Alec Costică, Apostol Gheorghe, Ardeleanu Aurel, Cotoș Ioan, Dobres Gheorghe, Eftimie Constantin, Eremia Constantin, Grecu Alexandru, Ionescu Gheorghe, Lascu Elena, Mihai Marin, Moraru Nicolae, Moraru Ștefan, Mușat Vasile, Ni-

tor Ioan, Stoia Elena, Stoianovici Anton, Tudor Constantin, Vernescu Alexandru.

Membrii supleanți ai Prezidiului C. C. S.

Membri supleanți au fost aleși în unanimitate tovarășii: Alexandru Ion, Dumitru Ana, Horvath Andrei, Pascu Ion, Preoteasa Ion, Sandu Ion, Tuiu Gheorghe.

Secretariatul C. C. S.

În Secretariatul Consiliului Central al Sindicatelor au fost aleși în unanimitate următorii tovarășii:

Președinte al Consiliului Central al Sindicatelor, tovarășul Gheorghe Apostol.

Vicepreședinți ai C.C.S., tovarășii: Elena Lascu și Vasile Mușat. Secretari ai C.C.S., tovarășii: Costică Alecu, Aurel Ardeleanu, Ion Cotoș și Mihai Marin.

Tot sâmbătă a avut loc prima ședință a Comisiei Centrale de cenzori, care a ales în unanimitate de voturi ca președinte pe tovarășul Anton Emilian.

In Luna prieteniei romîno-sovietice

La Școala tehnică financiară din Iași, manifestările din cadrul Lunii prieteniei romîno-sovietice constituie un minut prilej de întărire a educației patriotice și internaționaliste a elevilor.

Merită relevată preocuparea cadrelor didactice din școală de a face cunoscute elevilor succesele

oamenilor sovietici în toate domeniile de activitate. Elevii participă la diferite conferințe, simpozioane, la vizionarea filmelor în cadrul „Săptămînii filmului sovietic”, la șezători literare etc.

Standuri de cărți, organizate zilnic prin grija organizației A.R.L.U.S. din școală, popularizează în rîndul elevilor cele mai noi lucrări literare și științifice sovietice.

Cadrelor didactice și elevii de la Școala medie nr. 2 din Pitești au participat zilele acestea la o conferință în care s-a vorbit despre însemnătatea Revoluției Socialiste din Octombrie, despre uriașele realizări obținute de poporul sovietic în domeniul industriei, agriculturii, științei și culturii.

De asemenea, peste 1.000 de elevi din școală au vizionat filmele care au rulat în cadrul „Festivalului filmului sovietic”.

Numeroase cadre didactice din orașul Craiova au participat la simpozionul cu tema „Mari țiguri de geografi și naturaliști ruși și sovietici”, organizat sub auspiciile Consiliului regional A.R.L.U.S. Cu acest prilej au vorbit profesorii Dumitru Rezeanu și Maria Bădescu, precum și Marin Păun, șef de lucrări la Institutul agronomic din Craiova.

Elevii Școlii de 7 ani din comuna Satchinez, raionul Timișoara, au trimis în dar unor colegi ai lor din Uniunea Sovietică un frumos album cuprinzînd fotografia noii clădiri a școlii, precum și zeci de imagini din tinuturile pitorești ale Republicii Populare Române.

Zilele trecute a avut loc o adunare a cadrelor didactice din orașul Timișoara dedicată stringerii

legăturilor de prietenie cu popoarele sovietice. Conferința prezentată cu acest prilej de către tov. Constantin Popovici, șeful Secției de învățămînt și cultură a statului popular al raionului Timișoara a fost ascultată cu interes de peste 500 de învățători și profesori.

Cadrelor didactice și elevii din raionul 1 Mai din Capitală au participat, cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice, la vizionarea spectacolului „Poemul lui Octombrie”, dramatizare după poemul cu același titlu al lui V. Maiakovski. Spectacolul a fost prezentat la Casa prieteniei romîno-sovietice de către un grup de actori de la Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești.

În orașele Toplița, Stintu Gheorghe, Cristurul Secuiesc și Singiorgiul de Pădure din Regiunea Autonomă Maghiară a avut loc faza raională a concursului pe tema „Să cunoaștem Uniunea Sovietică”. La acest concurs, care s-a bucurat de multă popularitate în rîndul tinerilor, au participat elevi din 22 școli elementare și medii.

Aproape 3.000 de elevi și ucenici din orașul Constanța participă la manifestările organizate în orașul lor cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice. Ei ascultă conferințe, vizionează filme sovietice iau parte la șezători, întreceri sportive etc. La manifestarea literară închinată scriitorului sovietic Fedor Gladkov, organizată recent la Casa prieteniei romîno-sovietice din localitate, au participat peste 300 cadre didactice și elevi. Numeroși școlari și profesori participă de asemenea la seratele terare organizate în școli.

Reprezentanții oamenilor muncii din întreaga țară aplaudă expunerea făcută de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej

Mihail Sadoveanu

Școala domnului Busuioc*)

În condițiile învățământului rural din România, la finele secolului trecut, școala ar fi putut să însemne prea puțin în formarea universului sadovenian. Școala din Vatra Pașcanilor era, prin stadiul ei de organizare, predispusă a constitui o realitate abruptă de care să se izbească sensibilitatea copilului. Mai era o școală de tip vechi, rinduită după sistemul monitorial pe care îl stabilise încă Regulamentul Organic, cu mai bine de jumătate de veac înainte. Un singur învățător conducea șose close, simultan, într-o singură cameră, ajutat de monitori, adică de elevii din clasele mari. Metoda predării încă nu era calitativ deosebită de aceea care incurcase cîndva înțelegerea nefeiciților de la școala de catiheți a lui Creangă, deși abecedarul folosit era chiar acela scos de marele humuleștean în colaborare cu alți citiva învățători, după o metodă nouă. În Băiețelul de odinioară nu avea pe nimeni acasă care să-l ajute a descifra secretele citirii. Era sortit să rămînă „o vreme îndelungată în sama monitorilor”.

Cel puțin două cauze au făcut, însă, ca școala să însemne, pentru Mihail Sadoveanu, un moment capital. Ea a putut desluși și transfera treptat, pe plan intelectual, cunoașterea păstrată pînă atunci în reprezentări și imagini. O experiență de viață încă inefabilă, incorporată în chipuri și împrejurări particulare, a putut începe să ia drumul progresiv al exprimării în cuvinte și judecăți, al clasificării și divizării în elemente ale științelor despre natură și societate. Un orizont nou s-a putut deschide înțelegerii și curiozității, prin dobîndirea celui mai uman instrument de stăpînire a lumii: comunicarea prin citire și scriere.

Cea dintîi cauză stă în pasiunea pentru povestiri a copilului. Era familiarizat cu acestea de mult. Profira Ursaki știa să povestească frumos și tainic lucruri de la Moldova. Moșul Vasile de asemenea. Și argutul de la grajd, în schimbul unui pumn mărunt de tutun. Școlarul știa că are nevoie de cheia secretului ce se cheamă citire pentru a-și dezvălui o infinitate de istorisiri și de povești. „Eram așa de mare amator și de unele și de altele, încît socoteam ca un mare noroc al vieții să ajung și eu în stăpînire a acestui mister”. Între năzuința spre acest „noroc”, pe care neam de neamul lui, după mamă, nu-l avusese, și realitatea școlii, s-au interpus inevitabile piedici ale predării monitoriale. Misterul rămînea încă nedezlegat. Pedagogia școlară mai mari s-a dovedit ineficientă și învățătorul, cu șase clase sub supraveghere, nu se putea ocupa de fiecare elev în parte. Mihail Sadoveanu, școlarul în clasa I-a, ca atîția alții, debita „pe de rost lecțiile, legendile de la chipuri și sunete, fără a înțelege rostul acestui exercițiu”. Dincolo de lecția învățată pe dinafară, lectura îi rămînea inaccesibilă.

Misterul s-a desfășurat relativ tîrziu „printr-o revelație dramatică” — va explica Mihail Sadoveanu. În această explicație stă una din coordonatele formării universului sadovenian.

Urmasul răzeșilor din Verșeni citea viața din juru-i „ca un primitiv”, „C-o inimă nouă în fața minunilor”, cum va spune tîrziu, în *Creanga de aur*.

„Toate minunile noi ale vieții care se infățișau ochilor — va scrie Sadoveanu despre anii uceniciei sale — se inscriau în mine ca niște hieroglife durabile; de asemenea auzul meu înregistra acordurile delicate ori grave ale naturii asociindu-le imaginilor. Ceteam deci viața din juru-mi ca un primitiv. Modulațiile austrului evocau închipuirii mele tablourile dezghețului și zimbetele dintîi ale primăverii”.

Fiecare pagină a abecedarului era pentru el încă una din minunile naturii, „ca un colț de peisaj”. Deci i se „fixa cu înlesnire în memorie”, sub forma imaginii ei integrale. „Lîngă imagini se asociau sunete corespunzătoare”. În acest fel, memorizarea lecției era lesnicioasă, însă taina lecturii a legării între ele a sunetelor reprezentate de litere, persista în obscuritate, ascunzînd și lumea nemărginită a poveștilor scrise. Școlarul stăpînea hieroglifele, sintetice, fără să poată ajunge la analiză. Metoda nouă a lui Creangă, analitico-sintetică și fonetică, ar fi grăbit procesul zăgăzuit numai de predarea mecanică a citirii. Pe calea cunoașterii prin imagini, raportul intern între sunete și litere, raport fix într-o infinitate de asociații a trecut în acumulări succesive pînă ce brusc, s-a produs saltul calitativ al extragerii în factor comun = „lovitura magică a înțelegerii”. „Relația cuvînt-sunete și litere mi-a apărut fără intervenția nimănui și în ceasul care a urmat am cetit restul abecedarului, iar a doua zi am atacat Ursul piciorului”.

lit de vulpe, bucata de lectură a lui Ion Creangă”. Din acest moment, calea poveștilor scrise era deschisă, o dată cu aceea a analizei raționale a fenomenelor.

A doua cauză determinantă pentru rolul școlii în viața lui Mihail Sadoveanu o constituie întîlnirea cu Domnu' Busuioc. Poate că n-a fost „un om deosebit”, cum i se părea școlarul. Era un învățător care își făcea meseria cu talent și dragoste — cum erau mulții eroi anonimi ai învățământului nostru rural în condițiile societății burghezo-moșierești. Cîți nu ne recunoaștem dascălii dintîi în chipul Domnului Busuioc, în gesturile lui tipice cu care ținea clasa sub stăpînire: „Cînd ne învăța cum se spun poeziile eroice, vorbea tare și înălța în sus brațul drept; cînd cîntam în cor, lovea diapazonul de calțul catedrei, îl ducea repede la ureche dreaptă și încruntînd puțin din sprincene, dădea ușor tonul: laaa, — iar băieții răspundeau într-un murmur subțire, și așteptau cu ochii ațîntiți la mina lui care dintr-o dată se înălța”. Știa să se facă iubit și respectat de copii. „Noi ne venea să intrăm în pămînt, cînd zicea: **Măi domnule!** și se uita urît la noi”. Altfel „era un om foarte năcăjit, hărțuit de administrație”; „cu greu își ducea gospodăria lui” și „venea de multe ori amărît ca să ne dea cu dragoste învățătura de toate zilele”. „Ca dînsul — va judeca peste ani fostul său elev — poate au mai fost mulți”... „apostoli care au îndurat sărăcie și batjocură, care au trecut printr-un vifor de nemulțumiri și vorbe rele și care totuși au izbutit să-și îndeplinească cu bine menirea...”

Așadar, Mihail Sadoveanu și colegii săi au avut parte de un învățător bun. Tot ce se putea învăța în condițiile obiective ale școlii din Vatra Pașcani ei au învățat cu drag și cu folos.

Dar nu numai atît. Pentru feciorul Profirei Ursaki, o dată dezlegată taina citirii, Domnu' Busuioc a însemnat continuarea pe o treaptă mai înaltă a contactului cu o anumită lume de gînduri și simțiri. Nu numai că Domnu' Busuioc a izbutit să-l „intereseze într-un domeniu în aparență arid: gramatica”, — care a devenit pentru el una din disciplinele preferate, astfel încît în clasa IV-a era în stare să clarifice, „cele mai incalcate și mai ciudate fraze, desfășurîndu-le în elemente simple”. Acesta era un rezultat al inteligenței școlarului care a descoperit pasiunea analizei, după o cunoaștere sintetică intuitivă. Domnu' Busuioc era, ca și mama și ca și bunicul, un excelent povestitor. Și poveștile lui se raportau la difuze cunoștințe ale școlarului, aducîndu-le în lumina unor semnificații mai largi și ale unor năzuinți sociale și naționale. Tradițiile răzărești erau vii în familia Ursaki. Bunicul le simboliza încă. Mama și le amintea, cu nostalgia unui trecut pe care nu-l apucase. În familia Ursaki trăia încă istoria acestui trecut de luptă pentru libertate și drepturi încălcate și răpite de stăpînitori. Conu Alecu, de asemenea, iubea istoria și era un bun cunoscător al celei moderne și contemporane. Domnu' Busuioc știa să spună și „istorii mișcătoare”, și-i învăța pe copii să creadă „în trecutul și vrednicia noastră, lucruri pe care mulți le batjocureau în acea vreme”; „și istoriile minunate cu Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul le-am știut chiar din clasa I-a”...

Prin Domnu' Busuioc școala a însemnat deci, pentru Mihail Sadoveanu, deșteptarea interesului pentru istorie — „primul meu obiect de predilecție”. Și, mai ales, pentru o istorie încarnată care se adresa și imaginației și simțirii. „Pe sub tavanul scund al clasei treceau eroii altor vremuri, în cununile lor de neguri. Li urmăream înfiorat, auzeam parcă freamătul luptelor și — acasă — îi visam o noapte întreagă. Domnului Busuioc îi scînteiau privirile și era și el mișcat cînd ne spunea despre mărirea strămoșilor. Cînd făcea un semn cu mina, așa, într-o parte, parcă ridica o perdea de pe trecut și eu vedeam tot ce spunea glasul lui...” Poate, mai ales răsuna în clasa Domnului Busuioc acea durere strămoșească pe care o va auzi în sufletul său cel ce avea să scrie „Neamul Șoimăreștilor”. Poate, mai ales, renaștea, atunci, eroismul și romantismul furtunos al „Șoimilor” de demult. Cert e că Domnu' Busuioc a mobilizat în școlarul său una din resursele virtuale ale forței sale creatoare și le-a canalizat spre un epos național, dînd el însuși un modest exemplu oral. Opera lui didactică nu era poate atît instructivă, în sens științific, cit educativă: „ne-a învățat multe de care aminte nu ne mai aducem dar care au rămas în fundul sufletului ca semînte bune ce ci înflorit bogat mai tîrziu”.

Școala a adus astfel știință de carte feciorului Profirei Ursaki și pasiunea pentru istoria poporului.

Omagiul celor tineri

În clasă domnea o liniște adîncă. Parcă simțeam o încordare atentă, o așteptare infrigurată. Ochii luminoși ai tinerilor mei prieteni din clasa a XI-a mă priveau cu intensitatea dăruirii de care numai tinerețea e capabilă.

Li anunșasem cu o clipă înainte că pornim la drum, intrăm în lumea creată de Mihail Sadoveanu.

Acum privirea lor e luminoasă, citesc în ea dorința de a înțelege mai adînc taina minunatei creații a aceluia pe care-l cinsteste întregul nostru popor, infrigurarea de a pătrunde în lumea sadoveniană.

Nu le era necunoscută. Încă de pe cînd erau în școala elementară el le vorbea cu dînos respect de bunul „Domn Trandafir”. Călătoriseră și ei cu Lizuca prin umbra minunată, și ei aveau pe atunci un „Patrocle” de care „grozav se temeau vrăbiile”. Dar acum începea cunoașterea adevărată a multiplelor fațete ale acestui splendid caleidoscop care este opera lui Mihail Sadoveanu.

Am simțit crisparea de dreptă minie din inimile tinere cînd au avut în față tragedia bătrînei care secera în genunchi, sub arșița verii, pe lanul boieresc de lîngă Hirlău. I-am simțit alături de Vasile cel Mare, haiducul renit să răzbune urgia ciocoiască abătută asupra lui Constantin Motoc, la înfricoșatul și dreptul județ al sărmanilor.

Au mers pas cu pas alături de căluțul de munte ce purta ființa încordată, ochii aprigi și mintea ageră a Vitoriei Lipan peste incalcate poteci, la scurte popasuri, în căutarea neistovită a „omului ei”.

Și au înțeles bine ei, viitorii constructori ai vieții noi, tilcul vorbelor lui Mitrea Cocor care primește lumina înțelegerii depline acolo, în țara oamenilor sovietici.

Am trecut apoi împreună în lumea veacurilor apuse.

S-a răzvrătit în inima lor tină demnitatea umană și a clocotit revolta în fața răspunsului zvîrlit peste umăr din buze mincinoase, ca un suflu de ghiață, peste curata dragoste a lui Tudor Șoimaru, în palatul de la Janev. Au mers viforoși, cu gîndul în pas cu caii răzeșilor, să ardă cuibul de năpîrcă de la Murgeni.

Dar mai ales, mai ales, au trăit cu înălțare sufletească minunatele întîmplări ale Jderilor, ale starostelui Căliman și ale năpăznicilor răzeși din Tara-de-Sus. Atît de bine se recunoșteau în neastîmpărul lui Jder cel mititel! Și ei sint „fluture, flacăra...” cu înfățișare bărbătească dar cu ochi încă copilărești”. Au zîmbit cu înțelegere la vorba

aspră a răzeșilor despre „cloncanii cei mari boierești”. S-au sfîit în fața încruntării lui bădița Simion, dar cu fost mereu alături de Ionuț cel viteaz și alintat, cel riclean cu dușmanii și curat cu prietenii. Cu hohot tineresc de ris au cunoscut spaima moliului cocon domnesc la trîmbițarea cocoșului ascuns în horn de Ionuț cel ghidus. Și au clipit mai des din pleoape cînd au fost cu Sadoveanu la apriga înțeleștare de la Podul Inalt și au înțeles că acea biruință de pomină „s-a săvîrșit cu atîta pieire și jertfă din partea răzășimii”.

L-au cunoscut apoi pe viteazul Nicolară Potcoară, pe care poporul îl prețuise „în furtuni și primejdii”. Au înțeles cu toată ființa lor că Nicolară a fost o clipă înfrînșurarea aceluia „vis al noroadelor” care era dorul aprig de libertate, neistovita luptă pentru dreptate.

El, Sadoveanu, le-a descoperit mai minunată patria în splendida ei bogăție și varietate. Au poposit în pădurea Petrișorului, au străbătut valea Frumoasei cu bradul ei strîmb, au călătorit pe întinsul neclintit al apelor Deltei și au fost înfiorați de frumusețea melancolică a apusului sau de explozia triumfală a zorilor.

Comoara minunată a limbii noastre li s-a arătat în lumină nouă. Au înțeles acum mai bine cit de subtilă și de neasemuită e arta lui Sadoveanu de șlefuitor al cuvîntului. Au mai înțeles încă un mare adevăr — și anume că suprema treaptă a desăvîrșirii artistice nu stă în epitetul preșios și torențial, în chinuita căutare a originalității cu orice preț, ci în simplitate, în formă clară ca unda unui „izvor alb”.

În mintea lor s-a statornicit convingerea că marea accesibilitate, posibilitatea de a fi înțeleasă, asimilată și simțită de mase cit mai largi — aceasta este calitatea esențială a artei adevărate.

Am ajuns astfel în preajma zilei de 5 noiembrie 1960.

Tinerii mei prieteni aduc și ei marelui scriitor omagiul lor entuziast, alături de întregul popor. Și din inimile lor pornește un gînd cald: „îți mulțumim, iubite Mihail Sadoveanu, pentru marea simfonie a prozei românești pe care ai creat-o pentru noi cei de azi, pentru cei de mîine, pentru cei ce vor dăinui veșnic în patria noastră nouă, mai frumoasă, mai bogată, mai mîndră în fiecare zi”.

Prof. Coralia Călin
Școala medie „Mihai Viteazul”
București

*) Fragment din monografia în pregătire „Formarea universului sadovenian”.

La 80 de ani

Mihail Sadoveanu este unul dintre pușinii scriitori romini din trecut în care contemporanii au recunoscut chiar de la început un mare creator.

Cu apariția, în 1904, a primelor sale cărți — romanele Șoimii și Crișma lui Moș Precu și volumele Dureri înăbușite și Povestiri — proza românească, aflată atunci în stagnare, se reînviorează dintr-o dată. Asistăm la răsăritul luminos al unui nou luceafăr.

Încă din aceste prime opere publicate în volum Sadoveanu își precizează liniile de dezvoltare a creației sale. Cărțile tinărului scriitor îmbrățișează viața satului, lumea codrilor, cimpiei și pustietății (Povestiri, Crișma lui Moș Precu), lumea țigului vechi moldovenesc (Dureri înăbușite) și trecutul istoric (Șoimii).

Axul întregii literaturi a marelui nostru prozator este chestiunea țărănească. Țăranul este „eroal de predicție” al scriitorului, după cum menționează el însuși în Anii de ucenicie. De-a lungul întregii sale activități literare Sadoveanu a fost frământat de întrebarea: pe ce căi poate țărănimea exploatată să se ridice la o existență mai bună.

„Problema țărănimii noastre — scrie Sadoveanu într-un articol reprodus în volumul Evocări — a rămas principala preocupare a vieții mele de scriitor”.

Figura țăranului sărman, oropsit, își face apariția încă în primele scrieri sadoveniene. Într-un sat, odată... e o schiță din volumul Povestiri, în care, un drumeț necunoscut, intrând într-un sat, cade în drum și își dă sufletul.

Ființe apăsate de suferință ne întimpină și în cărțile următoare celor patru publicate în 1904. Într-o zi de primăvară, povestire cuprinsă

în volumul Vremuri de bejenie, înfățișează un țăran sărac al cărui cal a fost reținut de autorități pentru neplata impozitului. În Mergind spre Hirlău cunoaștem o bătrână bolnavă care, tirindu-se pe brinci, seceră în holda boierului deoarece fiul, în locul căruia execută această muncă silnică, i-a fost luat la oaste. Pe drumuri incurcate povestește despre Hirlău Turbure, un țăran călător și girbov la vârsta de 40 de ani, a cărui viață s-a îrosit din pricina judecăților pentru pământ în care l-a tirit circiumarul.

Lume a durerii, satul zugrăvit în operele lui Sadoveanu e, în același timp, o lume a revoltei. Răzvrătirile eroilor sadovenieni din trecut sunt răzvrătiri spontane, de unul singur, răzvrătiri anarhice, nedirijate de o conștiință socială clară, sortite, din această pricină, să se consume fără a determina schimbări pozitive în existența maselor apăsate. Formele revoltei sunt variate, cea mai înaltă fiind haiducia. O figură memorabilă de haiduc e aceea a lui Cozma Răcoare, un om „strașnic”, despre care se crede că stăpânește „iarba fiarelor”, neputând fi prins și legat. „Cum să-l legăm? exclamă argații boierești, Aista-i Răcoare!... unde se află! Cozma Răcoare, cucoană”. Un contur și mai pregnant, mai luminos, dobândește un alt haiduc — Vasile cel Mare din Județul sărmanilor — povestire cuprinsă în volumul Hanul Ancuței. Vasile cel Mare se manifestă ca un erou justițiar, răzbușător al strîmbătăților, apărător al celor obidiți.

O modalitate a protestului social, a neacceptării rânduierii din societatea întemeiată pe exploatare, este și evadarea în mijlocul pustietății, în locuri neumbrate. Mulți dintre eroii sadovenieni, în special o seamă de eroi din operele create între cele două războaie mondiale, se „pustiesc”, construindu-și adăpost în adîncimi de codru, la Peceneaga din Noaptea de Sinziene, întemeind mici colonii în vreo poiană, pe marginea vreunui riu, precum Moș Hău și tovarășii lui, înfățișați în Impărăția apelor și Nada Florilor.

Maestrul la școala care-i poartă numele

În școala noastră, într-una din aceste zile de blîndă și ruginie toamnă, s-a petrecut un eveniment de neuitat. Amintirea lui va rămîne neștearsă în sufletele elevilor ca și în sufletele noastre, ale profesorilor. La o oră ce se apropia de miezul zilei, activitatea obișnuită s-a întrerupt pentru un răstimp. Se răspîndise știrea că va veni curînd la noi, la școala care-i poartă numele, în-suși maestrul Mihail Sadoveanu. Copii din primele clase, pionieri cu cravate purpurii, tineri care vor păși nu peste mult în viață, învățători și profesori — toți au ieșit să-l aștepte pe înaltul nostru oaspete.

Și iată: în fața școlii s-a oprit o mașină. Din ea coboară senin și blînd, cu gesturi domoale, neîntrecutul rapsod al oamenilor și al plaiurilor țării. Ochii lui albaștri îmbrățișează cu căldură chipurile copiilor emoționați și intimidăți. În astfel de clipe cuvintele sînt greu de găsit. Pășind cu sfială, o pionieră se oprește în fața maestrului, încercînd să talmăcească în cîteva cuvinte de urare dra-

gostea și stima profundă pe care i-o purtăm cu toții. O altă pionieră rostește cu tremur în glas versurile pe care i le-a închinat:

„Știu că-s prea mică să te cînt
Și poate că îmi vor lipsi cuvinte,
Dar am să-ți spun
ce-mi vine în minte
Și am să-șterg rînd
după rînd...”

Mulți din elevii care participă emoționați la această întîlnire îl văd acum pentru prima dată pe maestrul Mihail Sadoveanu. Dar pentru ei marelui scriitor este un prieten vechi și bine cunoscut. Au stat adesea aplecați pe filele cărților lui, din care au învățat să prețuiesc adevărul și frumusețea și s-au adăpat la izvoarele unor nobile idealuri și simțăminte. Din opera acestui mare maestru al condeiului, elevii au învățat să înțeleagă viața poporului din alte vremi și de astăzi.

În aceste zile cînd întreaga țară sărbătorește împlinirea a 80 de ani de la nașterea ceahlăului lîce-

Simțul naturii constituie, alături de dragostea pentru omul din popor, un atribut esențial al creației sadoveniene.

Natura întregii noastre țări își găsește reflectarea în opera maestrului. Ținuturile Munteniei sînt zugrăvite în Mitrea Cocor; Dobrogea i-a inspirat lui Sadoveanu Priveliști dobrogene și Ostrovul lupilor; în Valea Frumoasei, Poveștile de la Bradul strîmb și alte scrieri găsim priveliști din Transilvania; Țara de dincolo de negură ne transpune în Delta, Ținutul care l-a fermecat însă mai mult pe scriitor și care i-a solicitat mai adeseori condeiul este Moldova, regiunea sa de baștină, căreia i-a închinat cele mai înecătoare cărți, cele mai nobile produse ale genului său.

În literatura lui Sadoveanu natura e văzută în indisolubilă legătură cu omul. Scriitorul nu e un peisagist, ci un cîntăreț al vieții omului simplu în sinul naturii.

Trîind în mijlocul naturii, învățînd să-i cunoască toate tainele, iubind-o, oamenii lui Sadoveanu dobîndesc ei înșiși, pe lingă înfățișarea pietroasă, pădureață, ceva din forța și vigoarea proaspătă a stîhilor. Eroii sadovenieni sînt suflete simple, drepte, aprige, robuste ca vijeliile și apele repezi.

Simțul de dreptate al eroilor sadovenieni se vedește în chip deosebit în acele opere care înfățișează înfruntări între oamenii simpli și asupritorii sau alți vrăjmași ai lor. În asemenea cazuri, eroii acționează cu o hotărîre nestrămutată, îndeplinind parcă un verdict al destinului. Romanul Baltagul înfățișează acțiunea întreprinsă de o

femeie dirză, Vitoria Lipan, pentru pedepsirea ucigașilor bărbatului ei. Hotărîrea de a răzbuna crima, de a întreprinde orice pentru descoperirea criminalilor, este expresia unei concepții de viață bine fixate, a unei filosofii care dezmetite tezele reacționare potrivit cărora poporul romin s-ar fi plecat smerit în fața tuturor încercărilor sorții, în fața nedreptății.

Diversele moduri în care eroii creației sadoveniene din trecut reacționează împotriva unor fenomene generate de orînduirea nedreaptă sau în care ei își manifestă protestul față de însăși acea orînduire rezumă acria nestăpînită a poporului nostru contra claselor exploatare, contra regimurilor impuse de ele, inveterînd resursele revoluționare existente în sinul maselor țărănești. Pentru a determina transformări radicale în structura societății, revolta celor mulți, apăsați, trebuia însă canalizată într-o direcție precisă, trebuia captată și dirijată de o forță conștientă, organizată. Această forță era clasa muncitoare în frunte cu partidul ei revoluționar marxist-leninist. Înainte de eliberare, marelui scriitor n-a ajuns să cunoască mai de-a-procei lupta proletariatului revoluționar, lupta partidului clasei muncitoare, neizbutind astfel să indice soluții eficiente în problemele ridicate în opera sa.

Adevărata soluție a problemei țărănești a găsit-o M. Sadoveanu după eliberarea țării noastre. E soluția dată de viața însăși, de istorie: soluția luptei revoluționare, soluția descoperită de Mitrea Cocor. Dintr-un răzvrătit, Mitrea se transformă într-un revoluționar. Transformarea lui reflectă transformarea conștiinței întregii țărănimii exploatare, ea și transformarea viziunii sociale a autorului.

Personajele celor mai reprezentative scrieri sadoveniene cu tematică urbană sînt făpturi strivite de o existență meschină, idiotizantă sau care, încearcă în felurite

raturii noastre, profesorii se străduiesc o dată mai mult să le dezvăluie copiilor comorile de frumuseți ce se ascund în opera lui Mihail Sadoveanu. Se poartă discuții îndelungate și pasionante în jurul acestor opere, se pregătește o serbare în care elevii vor da viață eroilor sadovenieni. Intruchipați de elevi, frații Jderi, Nicoară Potcoavă, Vitoria Lipan, Mitrea Cocor vor retrăi pe scenă întîmplări și evenimente cunoscute.

„Maestrul Sadoveanu plecase de mult. Dar pe coridoare, în clase, grupuri de elevi continuă să-și împărtășească cu însuflețire simțămintele și impresiile.

Ne dorim ca încă mulți ani de aci înainte să așteptăm cu emoție și nerăbdare, în fiecare prag de toamnă, sosirea acestui oaspete drag și bucurăși să-i spunem „La mulți ani”.

Maria Buiculescu
directoarea Școlii medii nr. 5
„Mihail Sadoveanu”
din Bacău

chipuri să se smulgă, măcar subiectiv, din această lume. Tentativele de evadare sînt sortite inevitabil eșecului. Maria Stănu (Apa morților), Alexandrina Visarion (Balta liniștii), Haia Sanis (din navela cu același titlu) nu pot scăpa, cu toate visurile și revoltele lor, de mediocritatea din jur, sînt înghițite de ea ca de un val negru. Fără sens, într-un mod penibil, se consumă existența lui Cantacuzin. unul din personajele romanului Locul unde nu s-a întimplat nimic. Nici reveriile sterpe, nici gesturile necegetate nu pot dărui pe oameni unei vieți noi. Viața nouă se fărâșește prin luptă. Personajele scrierilor în care Sadoveanu zugrăvea în trecut viața țigurilor nu se ridică pînă la acest adevăr.

O viață nouă, plină de dinamism, fermecătoare, descoperă un erou sadovenian din filiația lui Neculai Manea în anii noștri. Bătrînul profesor din Aventura în Lunca Dunării (1954) cunoaște într-o gospodărie agricolă de stat „chipuri ale lumii nouă”. Prin creionarea acestui personaj scriitorul dă o replică modului în care își căutau fericirea unele din personajele sale din trecut.

Un alt sector, foarte important, al creației lui Sadoveanu însumează operele cu subiect istoric. Inspirația istorică stă la temelie unor ample scrieri, ca Șoimii, Neamul Șoimăreștilor, Zodia Cancerului sau Vremea Ducei-Vodă, Nunta Domniței Ruxandra, Frații Jderi și Nicoară Potcoavă. În paginile cărora reînvie momente și figuri din zbuciumatul trecut de luptă al poporului nostru pentru dreptate și libertate, pentru independența patriei. Eroul central al literaturii istorice sadoveniene este poporul romin. Fie că urmează pe Nicoară Potcoavă în acțiunile lui de sancționare a trădătorilor și vindicării, ca în Șoimii și Nicoară Potcoavă, fie că luptă dirz, cu perseverență, pentru recuștigarea pămîntului acaparat în chip samavolnic de boier, ca în Neamul Șoimăreștilor, fie că, sub conducerea luminată a lui Ștefan cel Mare, își apără — în Frații Jderi — țara de hoardele cotropitoare, fie că gem și se zbuciumă, ca în Zodia cancerului, sub povara exploatareii și asupririi crunte, oamenii din popor, masele de țărani liberi — răzeși — sînt zugrăviți în prim-plan. De pe pozițiile lor, din unghiul lor de vedere sînt prezentate și apreciate faptele, diversele evenimente istorice, personalitățile conducătoare. Acei dintre domnitori care sînt în partea răzeșilor, care se sprijină pe răzeși, reprimînd lăcomia boierilor, sînt înfățișați de scriitor cu infinită simpatie, în culori luminoase, dezvăluindu-se ceea ce îi leagă de mase — patriotismul — reliefindu-se izvorul forței și măreției lor. Ștefan cel Mare, domnul Moldovei — care, în dorința de consolidare a statului feudal centralizat, în stare să reziste tendințelor anexioniste ale Imperiului Otoman, își căuta reazimul

popor, în țărănimea liberă, impunînd boierimii respectarea drepturilor răzeșii — apare în cărțile lui Sadoveanu (Frații Jderi, Viața lui Ștefan cel Mare ș. a.) ca un adevărat prototip al domnitorului patriot, înțelept, clarvăzător, al domnului ce se bucură de iubirea și venerația norodului.

Pe cit de luminos este nimbul cu care Sadoveanu inconjoară chipurile domnitorilor cu dragoste de popor, pe atît de demascatoare sînt situațiile în care scriitorul îl surprinde pe Ducea-Vodă, cîrmuitor așezat, prin faptele lui nelegiuite, la antipodul lui Ștefan.

Acestea fiindu-i coordonatele, creația lui Mihail Sadoveanu se definește ca o amplă și înălțătoare epopee a vieții poporului romin: a vieții din trecutul îndepărtat și din perioada contemporană. Bazată pe o minuțioasă, stăruitoare și ascuțită observație realistă, pătrunsă de o dragoste nemărginită față de cei mulți, de masele muncitoare — „piinea și sarea pămîntului” — animată de înaltul ideal al ridicării oropsiților și vămuiților la o existență superioară, opera maestrului pe care îl sărbătorește țara întreagă cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani continuă, duce mai departe și înălță pe noi culmi ale artei cuvîntului, mesajul înaintat al literaturii democratice și progresiste premergătoare, ajungînd, în anii puterii populare, nu numai să pună cu vigoare marile probleme ale omului, marile întrebări ale vremii, ci să le dea și răspuns pe baza experienței istorice a poporului care, condus de clasa muncitoare, de partidul ei, eliberîndu-se de robie și exploatare, și-a luat sorții în propriile mîini, făurîndu-și un destin demn de înaltele sale calități. Fie ca marelui scriitor, creatorul genial căruia i-a fost dată fericirea de a trăi cu poporul său zilele slăvite ale intrării într-o nouă eră a istoriei naționale, să însoțească și de acum înainte, ani îndelungați, cu scrisul său minunat, masele de constructori ai lumii noi pe drumul plin de glorie către desăvirirea socialismului în țara noastră și înaintarea în comunism.

Dumitru Micu

Urări de bun venit iubitelui scriitor

Corelația între discipline în școala de maeștri

Asigurarea asimilării conștiente și temeinice de către viitorii maeștri a cunoștințelor privind baza tehnică, economică și organizatorică a producției industriale socialiste depinde în mare măsură de realizarea unei corelații permanente între predarea matematicii și predarea celorlalte discipline de cultură tehnică.

Această corelație este deosebit de necesară deoarece majoritatea disciplinelor studiate în școlile tehnice de maeștri — mecanică, rezistența materialelor, tehnologia etc. — se bazează pe calculul matematic. Tocmai de aceea se impune ca, începând chiar din anul I, să le asigurăm elevilor-maeștri cunoștințe temeinice de matematică. Unii dintre acești elevi, însă, întâmpină la început greutăți în studiu din pricina faptului că au absolvit școlile profesionale cu ani în urmă. Și mai mari greutăți întâmpină acei elevi-maeștri care au absolvit școala profesională înainte de 1944, deoarece în perioada regimului burgeois-moșieresc predarea cunoștințelor teoretice în aceste școli se afla la un nivel foarte scăzut (de exemplu, la matematică nu se predă de loc algebră). Din această pricină trebuie să se recurgă la metode variate pentru pregătirea lor unitară, la nivelul cerut de producția modernă. Faptul că elevii-maeștri au cel mai adesea o bogată experiență în producție, că dovedesc o deosebită maturitate în gândire, multă voință și aplicație pentru studiu și o înclinație deosebită pentru creația tehnică ușurează mult sarcina noastră, a profesorilor.

Datorită neomogenității inițiale a claselor este necesar ca predarea cunoștințelor de matematică să înceapă prin reamintirea unor elemente mai simple de aritmetică și geometrie, trecându-se apoi la trigonometrie și abia mai târziu la noțiunile de matematică superioară. În asemenea condiții este necesar ca predarea mecanicii să înceapă în anul II, așa cum se întâmplă la școlile din sectorul chimiei și petrolului, deoarece cind studiul mecanicii începe încă în trimestrul al II-lea al anului I — cum e cazul în școlile din sectorul industriei grele — profesorul nu se poate baza pe cunoștințele de trigonometrie ale elevilor, cunoștințe care intervin în predarea mecanicii și în efectuarea unor calcule. Ținând seama de structura actuală a programelor școlare, este bine ca atunci cind întâlnim asemenea cazuri să le rezolvăm grafic sau prin metoda proiecțiilor, metodă care poate fi înțeleasă fără a se recurge la noțiunile de trigonometrie. De asemenea, în predarea unor cunoștințe de cinematică — viteză, accelerație etc. — trebuie să dăm explicații bazate pe matematicile elementare, deoarece elevii primesc noțiuni de calcul diferențial abia în anul II. Situații asemănătoare întâl-

nim la electrodinamică, unde la predarea temei „curenții alternativi”, bunăoară, se simte nevoia noțiunilor cu privire la funcții trigonometrice. Pentru asigurarea corelației între cunoștințele predate la diferite discipline de cultură tehnică, în anul II, după predarea noțiunilor de calcul diferențial, profesorii de matematică nu datorează să efectueze lecții de sinteză în care să arate cum se aplică diferențialele în calculele tehnice. În același fel e necesar să se procedeze și cu noțiunile de trigonometrie.

În general, predarea noțiunilor de matematică necesare însușirii temeinice a cunoștințelor de cultură tehnică trebuie astfel organizată încât elevii să-și însușească aceste noțiuni și aplicațiile lor tehnice fără a se schimba ordinea temelor prezentate în programa de matematică. Se întâlnesc cazuri în care profesorul care predă mecanica, de pildă, expune, atunci cind i se pare necesar, și cunoștințe de matematică. Acest procedeu este nerecomandabil, deoarece asemenea cunoștințe nu vor fi asimilate în mod științific, nefiind bazate pe o pregătire anterioară temeinică. Mult mai bine este ca profesorul de matematică, ajungând la predarea unor noțiuni noi deosebit de importante să accentueze în primul rând asupra stărilor lor de utilizare în domeniul mecanicii și să repete, prin exerciții, cunoștințele respective de mecanică.

Cit privește metodele de predare, ținând seama de condițiile specifice școlii de maeștri socotim că lecția-prelegere, expunerea întovărășită din cind în cind de conversație și demonstrații e recomandabilă doar la unele discipline, cum sînt tehnologia materialelor, tehnologia meseriei, botanică, științele sociale etc. În toate aceste cazuri lecțiile vor fi urmate de seminarii pentru aprofundarea cunoștințelor. La majoritatea obiectelor însă — matematica, fizica, mecanica, rezistența materialelor, organe de mașini, electrotehnică, termotehnică etc. — practica didactică a evidențiat că lecția cu toate verigile ei de bază rămîne mai departe metoda dominantă de predare.

Folosind formele cele mai potrivite de instruire a elevilor lor, profesorii din școlile tehnice de maeștri dispun de toate posibilitățile pentru a da producției cadre pregătite la nivelul cerințelor puse de dezvoltarea industriei și agriculturii noastre socialiste.

Ing. E. Cupșer

O excursie interesantă

Într-una din diminețile trecute, la Autogara centrală, un grup numeros aștepta cu nerăbdare să vină autobuzul. O dată sosit, acesta s-a umplut repede de larma plină de voie bună a nerăbdătorilor călători. Nu era însă o cursă obișnuită, cum pleacă multe de aici, ci după cum se vede pe tablăa indicatoare, o cursă specială. Călătorii — membrii cercului pedagogic al profesorilor de științe naturale din raionul I Mai — porneau într-una din excursiile obișnuite pe care au început să le facă în ultimii ani în diferite colțuri ale țării.

A intrat în tradiția acestui cerc pedagogic organizarea excursiilor pentru cunoașterea florei și faunei din diferite regiuni, a realităților ordinii noastre socialiste, a realizărilor regimului democrat-popular. Cunoștințele dobândite cu prilejul acestor excursii dau posibilitate profesorilor de științe naturale din raionul I Mai să asigure un conținut mai bogat lecțiilor lor, să le illustreze cu date concrete, să le lege de viață, de practică. În felul acesta, și distincțiile care se poartă la ședințele cercului pedagogic nu se mai mărginesc la probleme teoretice, ci sînt mai vii, mai bogate, mai folositoare.

De data aceasta, excursia în care au pornit profesorii de științe naturale din raionul I Mai a avut ca obiectiv comuna Greaca din raionul Oltenița. Două lucruri interesante au avut de văzut aici profesorii: întreprinderea piscicolă și stațiunea experimentală viticolă.

Cu ocazia vizitei la întreprinderea piscicolă, care se ocupă de exploatarea lacului Greaca și care aprovizionează zilnic piețele Capitalei cu însemnate cantități de pește, profesorii au avut posibilitatea să studieze soiurile de pește care populează apele lacului sau vin din Dunăre: șalău, crapul, ciortocrapul, plătica etc. Inginerul Bobe, directorul întreprinderii, le-a arătat

apoi cum, datorită măsurilor luate de regimul nostru pentru protejarea și mărirea fondului piscicol, producția de pește a crescut foarte mult. Astfel, de la circa 100 tone pește, cit se pescuia în medie înainte de 1948, cind a luat ființă întreprinderea piscicolă, producția a ajuns în 1956-57 la circa 2000 tone de pește. Acesta este rezultatul amenajărilor care s-au așezat lacului, ale amenajării unor bazine de reproducție artificială și ale pescuitului rațional. Astăzi întreprinderea studiază și posibilitatea folosirii vegetației acvatice care a apărut în trecut ca rezultat al lipsei de amenajări. Prin folosirea unor noi metode de pescuit, vegetația acvatice din lac nu mai constituie acum o piedică pentru pescari, iar ciulinul care crește într-o parte a lacului Greaca este recoltat cu cositori mecanice și utilizat drept furaj. În prezent se studiază posibilitatea utilizării fructelor de ciulin.

În același timp, profesorii au putut lua cunoștință de metodele de pescuit folosite, de condițiile în care trăiesc și muncesc astăzi pescarii și de multe alte probleme legate de specialitatea lor: viața păsărilor de baltă, caracteristicile vegetației etc.

În a doua parte a excursiei, profesorii de științe naturale au vizitat Stațiunea experimentală viticolă, care studiază condițiile locale de climă și sol în vederea extinderii culturii viței de vie și a obținerii unor soiuri de struguri timpurii.

Terasele naturale ale lacului Greaca, altădată neproductive, sînt cultivate cu viță de vie, care produce soiuri valoroase de struguri de masă. Vizitatorii au văzut cum se combat eroziunea prin terasarea pantelor, au luat cunoștință de munca cercetătorilor stațiunii pentru crearea și acimatizarea unor noi soiuri de viță de vie, de pomi fructiferi și legume.

Orientarea sud-vestică a teraselor, vecinătatea lacului, care reflectă o bună parte din razele solare și asigură o umiditate

atmosferică potrivită, temperatura medie anuală destul de ridicată creează condiții deosebit de favorabile pentru asemenea culturi. Profesorii au putut vedea pe terenurile stațiunii bogatele colecții de soiuri de viță de vie — colecția ampelografică cuprinde 176 soiuri — plantațiile de smochini, a căror acimatizare se încearcă, culturile de legume etc.

Cu tot atit interes au cercetat și ascultat explicațiile cercetătorilor cu privire la folosirea sistemului de irigare prin aspersiune a culturilor de viță de vie, pomi fructiferi și legume.

Pe măsură ce vizita se apropia de sfîrșit, carnetele de notițe ale profesorilor se umpleau cu noi și noi însemnări interesante. Numeroase denumiri de soiuri de struguri, rezultate din altoirea pe diferite portaito au fost reținute pentru îmbogățirea cunoștințelor ce le vor fi transmise elevilor și pentru a li se demonstra acestora cit de bogată și de frumoasă este patria noastră.

Cu tot timpul scurt, profesorii de științe naturale au avut multe de învățat din excursia la lacul Greaca. Pe drept cuvînt spunea unul dintre ei că o asemenea excursie este mai instructivă decît citeva ședințe de cerc pedagogic în care, uneori, se duc numai discuții teoretice. Cite date noi au cules profesorii, cite discuții pline de conținut au purtat ei și ce concluzii interesante le-a prilejuit excursia! Cadrele didactice au văzut încă o dată cu această ocazie cum omul, descătușat de orice exploatare devine tot mai mult stăpînul naturii, pe care, cunoscînd-o, o dominează și o transformă în folosul tuturor.

A fost o excursie utilă, interesantă, instructivă — și-au spus toți la sfîrșit — și au hotărît să facă multe asemenea excursii și în viitor.

M. Costin

Există astăzi o preocupare tot mai mare pentru studiul gramaticii limbii romine în școală, fapt care a dus la sporirea

numărului de ore pentru acest studiu și la o repartizare mai justă a lor.

La diverse examene am constatat, însă, că unii candidați mai fac multe greșeli de limbă. Adesea ei greșesc nu atît din vina lor, cit (mai ales) din aceea a profesorilor de la care au învățat. În articolul de față ne vom ocupa numai de cîteva aspecte legate de predarea gramaticii — și anume de clasificarea verbelor și de formarea unor timpuri compuse.

Unul din capitolele Gramaticii Academiei R.P.R., care au stîrnit unele nedumeriri este cel consacrat conjugării I. Acest capitol nu cuprinde formulări precise cu privire la categoriile verbelor de conjugare I, mai ales pentru cele de tipul tăia, (în-) juaghia, aproia, urechea, veghea, crea, acina etc. unde tema ridică probleme de fonetică, dar mai ales de morfologie, a existenței unui i sau u semivocalic, a unei consoane palatale în temă și a infinitivului lung în -ere. Și de aici clasificarea unor verbe de cvasi conjugare a II-a. La această greșită clasificare au contribuit și manualele, dar și profesorii care, predînd conjugările, socotesc și așa-zisele infinitive lungi ca verbe (sau dau greșit sufixele paralele: -a, -are; -ea -ere; -e, -ere; -i, -ire; -i, -ire). Se știe de la gramatica istorică și

DESPRE PREDAREA CONJUGĂRILOR

de la istoria limbii că infinitivele lungi de mult au trecut în categoria numelui (substantive în -e de declinare a III-a). Doar la Creangă mai găsim „imi era acum a scăpare de dînsul” și în colecția lui Marian „Și le-oi dare foc și pară”. Dacă s-a zis, pentru conjugarea a II-a: -ea accentuat (tăcea) și -ere (tăcere), au fost integrate greșit, la aceeași conjugare, verbe cu infinitive nominale în -ere, ca: veghere, mingiere, coopiere, trunchiere, etc. (de la veghea, mingiia, copia, trunchia etc.). Așadar, tipologia verbelor se va face numai după terminația (sufixul) verbului la infinitivul prezent, la forma lui verbală (așa-zisa formă scurtă), astfel: I: -a accentuat, II: -ea accentuat, III: -e neaccentuat, IV: -i și -i accentuați (cînta, tăcea, prinde, fugi, izvor).

Pentru a ușura predarea, dăm tipologia verbelor de conjugare I: 1/ verbe cu sufixul -a accentuat (și pentru care „infinitivele” nominale au sufixul -are): (lănda, efectua, acina, oua, înșeuca etc.); 2/ verbe terminate în grupul grafic -ia reprezentînd: a/ muierea oclusei (consoană palatală) care precede (așchia, (în) junghia, rășchia, stretchia, trunchia etc. toate pronunțate -chi-a, -ghi-a), b/ semivocala i (i) precedată de vocală (deraia, îmbăia, incuia, încheia, încheia, incovoia, mingiia, tăia etc.), c/ vocala i precedată de con-

soană (apropia, asocia, afilia, imbia, infuria etc.); 3/ verbele terminate în grupul grafic -chea, -ghea (radicalul se termină în consoană palatală): imperechea, ingenunchea, inmănunchea, supraveghea, urechea, veghea etc. 4/ verbe cu radicalul terminat în vocala -e: agreea, crea, procrea.

Toate verbele grupate la punctele 2 și 3 au azi formele nominale (infinitivale) în -ere (accentuat). De fapt, toate acestea, nume de acțiuni, sînt derivate de la temele verbale cu ajutorul sufixului corespunzător (mai vechiul -are). Uneori sufixul -are poate fi găsit la tema unor verbe de la celelalte conjugări (cîntare, dar și zăcare, conjugarea a II-a, născare, conjugarea a III-a, despărțare, conjugarea a IV-a etc.). Cele mai multe dintre ele au prezentul slab, format cu sufixul (desinență) după Gramatica Acad. R.P.R.): -ez: ingenunchez, creez, efectuez, îmbăiez, întemeiez, înleiez, trunchiez, asociez etc. ca lucrez, spre deosebire de cele cu prezentul tare: injunghii, apropii, mingii, incui, inconvol, tai etc. cu accentul pe radical, ca leg, cînt etc. Pentru a demonstra că toate sînt de conjugarea I nu ne vom referi la forma lungă a infinitivului (care e substantiv și nu verb) asemănătoare cu cea a verbelor de conjugare a II-a (vedere, tăcere), ci la paradigma verbelor de conju-

garea I, de tipurile cînta, și lucra, urmîrind, mai ales, prezența sufexului -ez și formele la persoana I singular și plural la indicativul prezent, la subjonctiv, precum și gerunziul și participiul (ex: veghez — veghem, veghează, să veghez, veghind, vegheat; apropii — apropiem — apropie, să apropii, apropiînd, apropiat etc., pe cită vreme a vedea, a tăcea nu au aceeași paradigmă).

Pe de altă parte, formele de infinitive lungi (cînd aveau valori verbale sau și verbale și nominale) ale verbelor moștenite din limba latină erau: apropiare, injunghiare, tăiare etc., iar prezența lui -e pentru -ă sau -a (ex: tălare — tăiere) este o problemă de fonetică istorică pe care nu e cazul să o reluăm acum și aici. În felul acesta s-a ajuns și aici la un fel de conjugare mixtă (între conjugările I și a II-a), dar numai aparent. Întreaga conjugare demonstrează că avem de-a face cu verbe de conjugare I. Cred că nimănui nu-i trece prin minte să spună că verbele tăia și sui sînt sau de conjugare I sau de conjugare a IV-a (ci primul de conjugare I, iar al doilea de conjugare a IV-a), fiindcă terminațiile persoanelor 1-3 și 6 de la indicativul prezent, conjunctivul prezent, tot imperfectul și gerunziul sînt, la aceste verbe, perfect identice.

În ceea ce privește timpurile compuse, mă voi opri, deocamdată, numai asupra conjunctivului perfect. Desori mi-a fost dat să aud sau să văd scris că timpul acesta se formează din să + infinitivul verbului auxiliar fi + participiul verbului de conjugat. Nu știu cum două moduri nepersonale ar fi putut genera unul personal! Prezența lui fi invariabil i-a făcut pe unii (care nu țineau seama de gramatica istorică și de istoria limbii) să dea o asemenea interpretare. Or, se știe că perfectul conjunctivului se formează cu prezentul conjunctiv al lui a fi plus participiul. În secolul al XVI-lea înregistrăm formele variabile ale lui a fi: să fiu mers, să fii lucrat, să fie zis etc., alături de formele cu fi invariabil. După aceea, treptat, s-au generalizat cele cu fi invariabil. Cum s-a ajuns la forma invariabilă a auxiliarului este o problemă de gramatică istorică, iar discutarea ei ne-ar îndepărta de caracterul didactic al articolului de față.

Dintre timpurile și modurile compuse necesită discuții forme ca: aș fi lucrînd, am fost învățînd, era să cad, era zicînd, a fost zicînd, voi fi lucrînd, voi fi lucrat etc., care complică analiza morfologică și, mai ales, pe cea sintactică, în școală. Dar despre acestea ne vom ocupa într-un alt articol

Gh. Poaleungă

Lector univ. la Facultatea de filologie a Universității „C. I. Parhon” București

„Organizațiile de partid și școala“*)

Cartea „Organizațiile de partid și școala“, prezintă multilateral metodele folosite de organele și organizațiile de partid și, sub îndrumarea acestora, de colectivele pedagogice și organizațiile de masă pentru continuarea îmbunătățirii a muncii din școli, reflectând succesele obținute în Uniunea Sovietică în legarea învățământului de producția industrială și agricolă, în educarea comunistă a copiilor, în orientarea lor spre munca productivă etc.

O serie de articole din culegere vorbesc, bunăoară, despre consfătuirile organizate de către comitetele raionale și orașenești de partid pe probleme ale muncii școlare. În articolul „Munca - baza educației comuniste“, de pildă, autorul - I. Moskricev - menționează consfătuirea organizată de comitetul raional de partid din Semenovsk la care au participat conducători de întreprinderi și colhozuri, secretari ai organizațiilor de partid, președinți ai sovietelor satești și orașenești, directori și cadre didactice din școli, părinți etc. Consfătuirea a avut ca obiect evaluarea dintr-o școală, familie și organizațiile obștești în educarea prin muncă a copiilor.

Seminariile cu secretarii organizațiilor de bază, adunările generale ale învățătorilor și profesorilor comuniști din toate școlile unui oraș sau unui raion, la care se dezbate probleme importante ale școlilor și se face schimb de experiență și de asemenea, larg folosite. Articolul „Să lichidăm ruperea învățământului de viață“ de A. Kuznețov arată că printre temele discutate într-un seminar ținut în localitatea Kamensk-Uralsk figurau: „Despre organizarea muncii instructiv-educative în rândul elevilor“, „Cum să îmbunătățim munca organizațiilor comsomoliste și de pionieri din școală“ ș.a. În unele locuri se organizează, așa precum arată articolul „Școala și organizațiile obștești“ de S. Saharov, adunări ale părinților comuniști în care se discută despre sarcinile ce le revin acestora în educarea comunistă a tinerii generații și în sprijinirea activității școlilor.

Culegerea cuprinde articole care se opresc asupra colaborării între organizațiile de partid din școli și cele din întreprinderile industriale și agricole care le patronază. Bunăoară, articolul „Școala și organizațiile obștești“ de S. Saharov menționează că se țin în acest scop ședințe comune ale birourilor organizațiilor de bază din școli și din întreprinderi sau adunări comune ale organizațiilor de bază respective, în cadrul cărora se analizează probleme privind legarea învățământului de munca productivă și se stabilesc măsuri.

Calitatea lecțiilor este preocuparea de seamă a comunistilor, a colectivelor didactice din școlile sovietice. Multe adunări deschise de partid sint consacrate nivelului predării. În mod deosebit se îngrijesc organizațiile de partid de calitatea lecțiilor de istorie, de limbă și literatură, de geografie, - obiecte foarte importante pentru educația politico-ideologică a elevi-

lor - ca și de felul cum cadrele didactice studiază marxism-leninismul. În articole ca „Seminariile pentru cadrele didactice“ de E. Matveev și A. Abakumov și „Sufletul școlii“ de V. Sleadneva sint analizate diferite aspecte ale muncii în vederea ridicării nivelului politico-ideologic al cadrelor didactice. În articolul „Seminariile pentru cadrele didactice“ se arată că învățătorii și profesorii din regiunea Arhangelsk, discutați în cadrul învățământului ideologic probleme ca: „Educația comunistă a oamenilor muncii, una dintre cele mai importante sarcini ale luptei pentru comunism“, „Marxism-leninismul despre învățământul politehnic și căile înfăptuirii lui“, „Marxism-leninismul despre morala comunistă și sarcinile educației morale a elevilor“, „V. I. Lenin despre educația comunistă a tineretului“ ș.a.

Organizațiile de partid din școlile sovietice îndrumă și munca învățătorilor și profesorilor pentru ridicarea nivelului lor de pregătire profesională. Așa precum reiese din articolele „Să lichidăm ruperea învățământului de viață“ de A. Kuznețov și „Folosind ajutorul celor care patronază școala“ de N. Burșev, ele se îngrijesc de însușirea temeinică de către cadrele didactice a problemelor

producției industriale și agricole, condiție de bază pentru legarea învățământului de munca productivă.

O grijă deosebită arată organizațiile de partid din școlile sovietice sudării colectivului de învățători și profesori, făuririi în fiecare clasă, în fiecare școală a unor colective puternice, pe care le călește nu numai prin exemplele pozitive relevate în diferitele ocazii, dar și printr-o critică aspră a faptelor negative. „Organizația de partid - arată secretarul organizației de partid a Școlii medii nr. 615 din Moscova, E. Rukavișnikova, în articolul „Forța colectivului“ - se preocupă de fiecare învățător și profesor în parte, își pleacă urechea cu multă atenție la cerințele tovarășilor, caută să le cunoască viața“.

În articolul „Școala și organizațiile obștești“ de I. Saharov, ca și în alte articole, este prezentat folosul ce-l aduc unor școli adunările părinților pe clase, schimbul de experiență dintre diriginți. În planul anual al Școlii medii nr. 3 din raionul Tutaev - se arată în articol - printre temele indicate a se discuta în adunările cu părinții figură: „Organizația de pionieri și părinți“, „Educația prin muncă în familie a elevilor din clasele mari“ etc.

Deosebită atenție arată organizațiile de partid din școlile sovietice continui îmbunătățiri a activității organizațiilor comsomoliste și de pionieri. Printre metodele folosite în acest scop merită a fi semnalată aceea din Școala medie nr. 17 din Celeabinsk, descrisă în articolul „În luptă pentru un înalt nivel al învățământului și educației“ de I. Ivanov și I. Pecernikova - și anume organizarea unor adunări comune ale organizațiilor de partid și de comsomol din școală. La o asemenea adunare s-a discutat despre educația comunistă a pionierilor, făcându-se un valoros schimb de experiență și s-au luat măsuri pentru îmbunătățirea muncii în acest domeniu.

Experiențe interesante și deosebit de valoroase din domeniul muncii pe care o desfășoară organizațiile de partid din școli cuprind și articolele „În căutarea noului“, de E. Tumanova, „Educația elevilor prin muncă“, de F. Akinina și G. Volomitov, „Drumul just“, de S. Antohin etc.

Trebuie arătat că, vorbind despre metodele muncii de partid pe tărâm școlar, materialele cuprinse în culegerea de față tratează o sumedenie de probleme ale muncii școlare propriuzise, dând la iveală o vastă experiență în acest domeniu. De aceea, cartea „Organizațiile de partid și școala“ este de un real folos nu numai organelor și organizațiilor de partid, membrilor de partid, dar și utemiștilor din școli, profesorilor și învățătorilor, tuturor lucrătorilor din domeniul învățământului public, precum și părinților.

S. Brătescu

INFORMAȚIE

Cadrele didactice își pot procura literatură politică, pedagogică, științifică și beletristică adresându-se librăriei „Cartea prin Poștă“, București, str. Biserica Enei nr. 16, raionul Stalin.

Librăria dispune și de un bogat fond de cărți care se adresează pionierilor și școlărilor.

Se pot trimite la cerere, gratuit, materiale de informare asupra lucrărilor existente și în curs de apariție, privind orice specialitate.

Plata cărților comandate se face la primirea lor.

În sala de gimnastică

Munca profesorilor de educație fizică

De curind a avut loc în Capitală o consfătuire a profesorilor de educație fizică din școlile regiunii București. Consfătuirea, organizată din inițiativa Secției de învățământ și cultură a regiunii București în colaborare cu Consiliul regional al U.C.F.S., a analizat felul cum s-a desfășurat activitatea de cultură fizică în școli, a scos în evidență laturile pozitive ale acestei activități, și lipsurile care mai dăinuie, arătând calea către lichidarea lor și subliniind metodele ce vor permite să se realizeze o îmbunătățire simțitoare a predării educației fizice.

Referatele prezentate în cadrul consfătuirii, ca și discuțiile purtate pe marginea lor, au arătat că în ultimul an activitatea de cultură fizică din școlile regiunii București a cunoscut o serie de succese. Acestea au fost determinate, în mare măsură, de îmbunătățirea bazei materiale a școlilor din regiune. Prin grija organelor locale de partid și de stat, școlile medii din Titu și T. Măgurele au fost înzestrate cu săli de gimnastică nou construite, la Școala medie din Roșiori de Vede a fost amenajată o sală de gimnastică prevăzută cu aparatură completă, iar în multe școli din orașe și sate s-au organizat baze sportive simple - piste pentru atletism, ponticuri de gimnastică, gropi pentru sărituri, sectoare de aruncări, terenuri de volei, baschet, handbal în 7 etc. Multe dintre acestea, ridicate prin munca entuziastă a utemiștilor și elevilor, au fost amenajate după norme tehnice avansate, ele putând fi folosite și în competițiile cu caracter oficial. Astfel de baze sint, îndeosebi, cele aparținând școlilor medii din T. Măgurele, Roșiori de Vede și Fierbinți, Școlii de 7 ani, nr. 3 din Alexandria, școlilor de 7 ani din comunele Bolovani, raionul Titu, Olteanca și Rîioasa etc.

S-a îmbunătățit simțitor și calitatea predării educației fizice. Numeroși învățători care predau la clasele I-IV manifestă mai multă exigență față de propria lor pregătire pentru lecțiile de educație fizică, consultând publicații și materiale de specialitate, purtând discuții cu profesori de specialitate, participând activ la activitatea cercurilor pedagogice. Așa procedează, de pildă, învățătoarele Luiza Predescu (comuna Traian), Constantina Neacșu (Snagov), Maria Dincă (T. Măgurele) și alții.

La un nivel mai ridicat se desfășoară și lecțiile predate la clasele V-XI. Profesorii de educație fizică au înțeles mai bine necesitatea asigurării unei pregătiri fizice generale a elevilor, a înarmării acestora cu deprinderi corecte de mișcare, a antrenării lor într-o activitate sportivă competițională. Profesori ca Sevastița Gîrneală (comuna Bolovani), Luca Manea (Olteanca), Marin Gruianu (Curcani) etc., paralel cu munca rodnică desfășurată la orele de clasă, au construit împreună cu elevii baze sportive simple, au confecționat materiale sportive (mingi de oină, bastoane ș.a.) aducându-și în același timp contribuția la dezvoltarea activității asociațiilor sportive satești.

Rezultate frumoase au fost obținute și în direcția cuprinderii elevilor în diferitele concursuri și competiții organizate în cinstea zilelor de 1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie, 30 Decembrie și campionatele republicane școlare.

Cu toate aceste realizări, în activitatea de cultură fizică din școlile regiunii București mai există o serie de deficiențe care determină ca aceasta să nu se dezvolte pe măsura condițiilor și a posibilităților existente. Astfel, se mai întâlnesc cazuri de profesori care nu țin seama de programa școlară, care nu se preocupă de îmbunătățirea propriei lor pregătiri. Unii profesori, ca Mihăița Neagu de la Școala medie nr. 2 din Călărași, vin la școală complet nepregătiți, fără plan de lecții, făcînd apel la improvisații. Alți profesori, ca Domnica Călinescu sau Radu Trincă (T. Măgurele) folosesc metode învechite de lucru. Nu este de mirare că în asemenea cazuri se înregistrează un nivel necorespunzător al lecțiilor.

O atitudine cu totul formală în predarea educației fizice a existat la Școala medie din Alexandria, unde, dintr-o condamnabilă comoditate, profesora de educație fizică s-a rezumat doar la jocuri sportive, fără o pregătire prealabilă a elevilor. Mai mult, ea nici nu participă la toate lecțiile, încredințînd uneori clasa unor elevi cu aptitudini pentru sport. O „inovatie“ a profesoarei respective a constituit și faptul că a desfășurat cele trei ore săptămânale de cultură fizică într-o singură zi. Ne întrebăm ce avantaje a scotocit profesora că le oferă elevilor ase-

menea sisteme de predare? Și ne întrebăm, de asemenea, cum a putut admite direcția școlii folosirea unor astfel de metode?

O influență negativă asupra elevilor au și acele cadre didactice care, din lipsa spiritului de decență și modestie, apar în școală într-o ținută vestimentară cosmopolită, cu coafuri extravagante, așa cum se întimplă cu profesora Cornelia Diaconescu de la Școala de 7 ani din comuna Snagov.

De existența lipsurilor în predarea educației fizice răspund și unele cercuri pedagogice care, nerespectînd îndrumările M.I.C., au cuprins în tematica lor probleme cu caracter mult prea general, cu precădere de ordin tehnic, neglijînd problemele muncii practice. În același timp, secția de învățămînt și cultură a regiunii n-a acordat întotdeauna atenția cuvenită predării educației fizice, îndeosebi în școlile profesionale și în școlile sportive de elevi, nu s-a preocupat suficient de îndrumarea profesorilor de educație fizică, n-a asigurat o colaborare permanentă a acestora cu organele U.C.F.S.

Arătînd care sint sarcinile de viitor ale profesorilor de educație fizică din școli, consfătuirea s-a oprit asupra unor cerințe legate de desfășurarea lecțiilor. Astfel, s-a subliniat că lecția de educație fizică trebuie să aibă un caracter de pregătire fizică generală, în cadrul ei executîndu-se exerciții care să contribuie la dezvoltarea funcțiilor organismului elevilor (circulație, respirație etc.), la dezvoltarea armonioasă a corpului, a calităților fizice de bază (viteză, forță, rezistență, îndemnare), precum și la formarea deprinderilor de mișcare și cu caracter aplicativ. Este bine ca profesorii să aleagă - în funcție de nivelul de pregătire al clasei, de condițiile materiale și de anotimp - acele exerciții care permit angrenarea tuturor elevilor într-o activitate susținută, pe toată durata lecției. Astfel, în trimestrul I accentul va fi pus pe elemente de atletism și jocuri sportive, în trimestrul II pe elemente de gimnastică de bază, gimnastică acrobatică, sărituri și jocuri sportive, iar în trimestrul III pe elemente de atletism și jocuri sportive. Lecția de educație fizică poate fi orientată pe elemente dintr-o singură ramură de sport, dacă aceasta contribuie la pregătirea fizică generală și dacă angrenează,

în același timp, întregul efectiv al clasei. Participanții la consfătuire au arătat că este necesar, de asemenea, să se lucreze cît mai mult în aer liber și să se includă neapărat în cuprinsul lecțiilor jocurile dinamice sau elemente din jocurile sportive, ca și elemente de întrecere.

S-a indicat că la începutul activității profesorii să fixeze, în funcție de programă, normele de control. În fixarea acestor norme trebuie să se țină seama și de nivelul anterior de pregătire al elevilor, de condițiile materiale de care dispune școala, ca și de gradul de pregătire la care trebuie să se ajungă pînă la sfîrșitul trimestrului și al anului școlar.

Pentru obținerea rezultatelor dorite - s-a subliniat în consfătuire - profesorul trebuie să fie foarte exigent cu propria-i pregătire. El este dator să se ocupe cu stăruință de organizarea clasei pentru desfășurarea lecțiilor de educație fizică, să acorde o atenție sporită formării grupelor de elevi, în funcție de pregătirea lor, să impune lecției, prin exercițiile alese, un conținut cît mai bogat. Mai multă atenție trebuie să acorde profesorii și întocmirii calendarului sportiv al școlii, prevăzînd competiții, concursuri tradiționale ale școlii, pregătiri speciale pentru campionatele republicane școlare. De asemenea, pentru îmbunătățirea activității sportive de masă, profesorul are datoria să-i îndrume pe elevi către secțiile asociațiilor sportive școlare.

Participanții la consfătuire, au cerut totodată secțiilor de învățămînt și cultură să urmărească îndeaproape desfășurarea activității de educație fizică și sport în școli, analizînd periodic felul cum decurge aceasta, luînd măsuri pentru îmbunătățirea ei.

Ajutîndu-i pe profesorii de educație fizică să înlăture lipsurile din munca lor, să ia măsuri pentru continuarea îmbunătățirii a activității pe care o desfășoară, consfătuirea va contribui mult la ridicarea nivelului activității de cultură fizică și sport în școli.

Prof. Mihail Tirnoveanu
inspector general în M.I.C.
și Tiberiu Stama

*) „Organizațiile de partid și școala“, traducere din limba rusă, Editura politică, 1960.

Universitatea prieteniei popoarelor

În vara aceasta am cunoscut un tânăr din Africa neagră. Un tânăr înalt, slabuț, cu ochelari, ce-mi vorbea plin de patos despre meștegurile lui natale ai căror locuitori gustau în anul acesta primele clipe ale libertății. Tânărul acesta se interesa de prezent, dar era preocupat mai ales de viitor. Dorea să devină un om folositor poporului său.

— Și ce ai de gând să faci? — I-am întrebat.
— Vreau să învăț... Să devin inginer. Să înalț uzine și locuințe, școli cât mai multe, teatre și spitale...
După câteva momente de tăcere, a continuat:
— Cât de mult aș vrea să învăț la Moscova, la Universitatea prieteniei popoarelor...

Fraza aceasta au rostit-o zeci de mii de tineri care trăiesc pe continente îndepărtate — în Africa, în Asia sau în America Latină. Zeci de mii de tineri doresc să învețe în această universitate creată de guvernul sovietic ca semn al prieteniei față de popoarele ce pășesc pe drumul libertății și care au nevoie de cadre specializate. Vestea anunțată de tovarășul N. S. Hrușciov, într-un discurs rostit în Indonezia, că se va crea la Moscova Universitatea prieteniei popoarelor, a avut un puternic ecou. Către

1 octombrie 1960. Aspect de la deschiderea Universității prieteniei popoarelor de la Moscova. Studenții din Ceylon salută cuvântarea unuia dintre tovarășii lor.

Moscova au început să pornească vrăjuri de scrisori. Sorise în cele mai diferite limbi, pornite din zeci de țări, ele aveau însă un conținut similar: solicitau înscrierea în această universitate.

Prima zi a lui octombrie a fost prima zi de studiu în noua universitate moscovită. La cele șase facultăți — politehnică, medicină, agronomie, istorie și filologie, științe economice și drept internațional, fizică și matematică — învăța laolaltă studenți sovietici și străini. Indiferent de specialitatea pe care și-au ales-o, primul an va fi pregătitor. În acest an străinii vor învăța limba rusă, iar colegii lor sovietici se vor iniția în tainele englezei, francezei sau spaniolei. Veniți din nenumărate țări ale Asiei, Africii și Americii Latine — tinerii străini vor petrece anii de facultate laolaltă cu băieții și fetele sovietice.

Cine sînt studenții noii universități? Să ne oprim asupra câtorva dintre ei, pe care-i putem cunoaște din interviurile pe care le-au acordat ziarelor sovietice.

Un grup de tineri sud-americani, Maria și Amanda sînt mexicane, Paulo și Jose brazilieni, Carlos și Mario peruvieni iar Jorge este venit din Columbia. Maria relatează:

— Am hotărît să studiez științele economice. Vreau să știu cum se poate ridica nivelul de trai al poporului meu.
Iar Jorge, columbianul arată:

— Doresc să studiez exploatarea petrolului. Am hotărît să studiez în Uniunea Sovietică pentru că această țară este prima în lume în ce privește tehnica extracției de petrol.

Tânărul african Gatendo dorește să devină inginer. În patria lui, Kenya, mai stăpînesc încă coloniștii. Dar e convins că ocazul libertății poporului lui nu este departe. Iar atunci Kenya va avea nevoie de ingineri.

Nigerianul lui Godfrey Sunday Patta, zia de 1 octombrie 1960 îi va rămîne adînc întipărită în inimă. În ziua aceasta patria lui și-a proclamat independența. În aceeași zi el a devenit student la Moscova.

— Sînt nespus de fericit — a declarat Godfrey Sunday Patta — că pot să învăț la Moscova. Această posibilitate este pentru mine, ca și pentru compatrioții mei, un mare sprijin pe care-l primim din partea Uniunii Sovietice. Iar comportarea oamenilor sovietici față de noi este ireproșabilă.

În uriașul edificiu universitar domnește forfota plăcută a zîlilor de învățătură. Universitatea aceasta — devenită celebră chiar în anul nașterii ei — are o valoare de simbol. Ea simbolizează sprijinul fratresc pe care popoarele sovietice îl acordă țărilor ce își cuceresc independența scuturînd fanțurile colonialismului.

...Mă gîndesc la prietenul meu african. Poate că printre cei care au avut fericirea de a fi admiși în anul prim al Universității se află și el. Iar peste cîțiva ani se va reîntoarce în patria sa inginer cu diploma de absolvent al celei mai minunate universități din lume — cea care se numește „Prietenia popoarelor“.

N. Radu

În primele patru luni ale anului 1960, 30.000.000 de muncitori și țărani din R. P. Chineză, în vîrstă de pînă la 40 de ani, au învățat să citească și să scrie. În prezent, în școlile serale de toate gradele și la cursurile de lichidare a analfabetismului învăță peste 100 de milioane de oameni.

O dată cu lichidarea analfabetismului, în R. P. Chineză se dezvoltă considerabil învățămîntul seral și fără frecvență. Anul acesta la secțiile serale și fără frecvență ale instituțiilor de învățămînt au fost primite de două ori mai multe persoane decît în anul trecut.

În acest an școlar cursurile elementare și medii din R. P. Mongolă sînt urmate de 104.000 elevi, printre care 19.000 de școlari noi, înscrși în clasa I. Toți copiii de vîrstă școlară sînt cuprinși în învățămîntul elementar.

În timpul vacanței, profesorii și elevii școlilor de zece ani au lu-

ȘTIRI

crat la renoșirea școlilor lor. Au fost pregătite instalațiile pentru laboratoarele de chimie și biologie, precum și atelierelor de timpărie, lăcătușărie și electrotehnică.

Noul an școlar se desfășoară sub lozincă „Munceste, învață și trăiește în chip socialist!“

★
Anul acesta în R. P. Ungară vor fi construite mai multe săli de clasă decît în orice an pînă acum. Din bugetul de stat s-au alocat fonduri pentru construirea a 1.200 săli de clasă pentru școlile de cultură generală, în timp ce în 1958 s-au construit 500 săli de clasă, iar în 1959 — 800.

Concursul internațional de desen „Patria mea“

Radiodifuziunea poloneză organizează, sub patronajul Comisiei poloneze pentru U.N.E.S.C.O., un concurs internațional de desene și picturi executate de copii.

Tema concursului este „Patria mea“. Participanții au dreptul nelimitat de a alege subiecte legate de viața popoarelor (scene din viața de familie, din școală, din cămine, peisaje din orașe sau de la țară, costume regionale, jocuri, sărbători, legende ale țărilor respective, sărbători folclorice etc.).

Creațiile pot fi executate în creioane colorate, pastel, tempera, acuarelă, ulei, creion etc. Formatul minim al desenelor ce urmează a fi prezentate trebuie să fie de 25x35 cm.

La concurs pot participa copii pînă la

15 ani impliniți, din toate țările lumii.

Desenele trebuie trimise — nelipite — în cartoane, pînă la 1 decembrie 1960, prin Direcția educației tineretului din M.I.C., pe adresa: Polskie Radio, Varșovia, R. P. Polonă, și vor purta mențiunea: „Concursul de desene ale copiilor“. Pe dosul desenelor trebuie să fie menționate vizibil: numele, pronumele, vîrsta și adresa exactă a copilului sau a școlii care trimite desenele.

Cele mai bune desene vor fi distinse cu medalii de aur, de argint și de bronz, cu diplome și numeroase premii: excursii gratuite de 10 zile în Polonia, un scuter, aparate de radio cu transistoare, aparate portabile, jucării, obiecte de artă populară poloneză, discuri,

Efectivul școlilor de cultură generală este de 1.500.000 elevi, cu 30 la sută mai mare decît în anul școlar 1937/1938.

În trecut, majoritatea școlilor de la sate nu dispuneau decît de două săli de clasă. Acum în noile centre agricole din pusta ungară, formate de cooperativele agricole de producție, se construiesc școli cu 4-5 clase.

În prezent se desfășoară construcții de școli în 236 de orașe și sate ale Ungariei și în 30 de puncte din capitală. Numeroase școli noi se construiesc în centre industriale cum sînt Kazincbarcika, Ozd, Komlo, Szekesfehervar etc.

cărți, albume și premii speciale oferite de diferite instituții și de particulari.

Vor fi acordate premii speciale și profesorilor de desen ai școlilor, cercurilor artistice, unităților de educație preșcolară care se vor distinge la concurs.

Cele mai bune desene vor fi prezentate în cadrul unei expoziții la Varșovia și vor fi editate în albume.

Desenele vor fi examinate de un juriu format din reprezentanți ai Radiodifuziunii poloneze, cadre didactice și reprezentanți ai vieții artistice și culturale.

Indemnăm pe cititorii noștri să sprijine concursul, antrenînd pe cei mai talentați copii și alegînd cele mai reușite creații spre a fi trimise la Varșovia.

Din lumea capitalului

În țările Americii de Sud, ca de altfel în întreaga lume „liberă“ capitalistă, ca urmare a politicii războiului rece, a cursei înarmărilor — învățămîntul se află într-un declin continuu. Bugetele militariste ale acestor țări înhămate la carul războinic al S.U.A. prevăd pentru învățămînt sume din ce în ce mai mici. Iată doar cîteva aspecte, de altfel concludente, privind situația învățămîntului din unele țări din America Latină.

URUGUAY: În fiecare an, zeci de mii de copii nu au loc în școli

Acest fapt, la care trebuie adăugat și acela că în fiecare an 3.000 de învățători și profesori nu găsesc de lucru, ogîndește situația precară în care se află astăzi învățămîntul uruguaian, situație de altfel oficial recunoscută.

O recentă statistică întocmită și dată publicității de „Mișcarea Națională de Apărare a Învățămîntului Public“ (în cadrul căreia activează reprezentanți de frunte ai vieții culturale din Uruguay, dezvăluie starea din ce în ce mai grea în care se află învățămîntul din Uruguay. Cauza principală, așa după cum reiese atît din statistica amintită, cît și dintr-un articol publicat în revista teoretică „Estudios“, este lipsa acută de școli publice.

Care este urmarea acestui fapt? Oameni „întreprinzători“, profi-

tînd de lipsa de grijă a statului pentru învățămînt, au înființat o serie de școli particulare care cunosc o „înflorire“ continuă. Astfel, dacă în anul 1935 1/8 din școlile existente în Uruguay erau școli particulare, astăzi ele reprezintă un sfert.

Lipsa de clădiri destinate școlilor este și ea un aspect al situației grele a învățămîntului din Uruguay. Așa cum reiese din datele oficiale, nici școlile existente nu dispun de localuri care să poată adăposti pe elevi în bune condiții. În orașe 34 la sută din școli sînt adăpostite în clădiri impropii pentru învățămînt. Acest lucru lipsește pe elevi de cele mai elementare condiții de învățătură. 17 la sută din școlile din orașele Uruguayului își desfășoară activitatea în mici cămărușe, care nu au nimic comun cu sălile de clasă.

Statistica recent publicată dezvăluie mai în adîncime situația existentă în ceea ce privește condițiile cu totul necorespunzătoare în care sînt siliți să învețe copiii „norocoși“ care au găsit un loc într-o școală. Multe sute de elevi nu au loc în bănci și învață înghesuși, adesea în bănci rudimentare, vechi, fără pupitre.

La acest fapt se adaugă o sumedenie de alte aspecte ce completează imaginea condițiilor înăpoiate ale școlii uruguaiene. 90 la sută din școlile orașelor nu au încălzire suficientă; în 65 la sută instalațiile sanitare lipsesc aproape cu totul. În 76 la sută din aceste școli există un robinet de

apă pentru 60 de copii, iar în alte 10 la sută nu există apă potabilă.

Dacă aceasta este situația în școlile din orașele Uruguayului, cu mult mai proaste sînt condițiile în care trebuie să învețe elevii școlilor rurale. Numai 4 la sută din școlile de la sate au mai mult de 3 săli de clasă; 84 la sută din școli nu au încălzire, iar 7 la sută sînt luminate cu lumînări.

Autorul articolului din revista „Estudios“ cere, ca o necesitate imediată, construirea a cel puțin 500 de școli, care să poată asigura cuprinderea în învățămîntul elementar a tuturor copiilor de vîrstă școlară. Este, desigur, o cerință îndreptățită. Dar cunoscînd bugetul militarist al Uruguayului: ne vine greu să credem că această cerință elementară va fi satisfăcută de stat.

BRAZILIA: Greve ale cadrelor didactice

Ziarul „Noticias de Hoy“ semnală într-unul din numerele sale, organizarea unei greve a cadrelor didactice din școlile medii ale capitalei Braziliei. Este știut că acesta este un oraș nou construit, modern. Și totuși, pentru învățătorii și profesorii din școlile acestui oraș nu s-au găsit locuințe, ei fiind nevoiți să-și aibă căminul în alte orașe sau pur și simplu să locuiască sub cerul liber. Situația lor este atît de grea încît au fost siliți, pentru a obține un acoperiș, să declare grevă generală.

H. Șaicu